VOOR GOEDE WAARDE
IN JONGENS KLEEDEREN
GA NAAR DE
Economic Outfitting Co.,
FABRICEERENDE KLEERENMAKERS,
KAAPSTAD.

De Zuid-Afrikaan
VEREENIGD MET
ONS LAND.

KLEEDERMAKERIJ DEPARTEMENT.

Schrijt om patronen en Zelfmetings vormen naar de Economic Outfitting Co., Broeken die passen 15/6, 18/6, 21/-. Pakken die passen 55/- 65/- 75/-. Blauw Serge Pakken 65/-
Post Vrij in alle gevallen
Hoek van Plein en Spin Straten, KAAPSTAD.

DEEL 67.—No 6,278.] [ENKEL EXEMPLAAR 3 PENCE] KAAPSTAD, DINSDAG, 5 MEI, 1896. [Dit Blad verschijnt driemaal per week: Dinsdags, Donderdags en Zaterdags. Inteekenings-prijs per jaar £1 10 postgeld ingesloten vooruit ...]

35 EERSTE KLAS PAARDEN.

Op Dinsdag, 12 Mei, a.s.,

ZULLEN opgemelde Paarden publiek worden verkocht te KLAPMUTS-STATIE. Onder de Paarden zijn makke Rijpaarden en niet weinige egale paren Karpaarden, goedgedresseerd en flink. Persoonlijk uitgezocht van de beste stoeterijen door den ondergeteekende is verdere aanbeveling overbodig.

KOMT EN KOOPT.

Niemand zal teleurgesteld worden.

FRANS HAUPTFLEISCH.

J. S. Marais & Co., Afslagers

VREDENBURG,
DISTRIKT MALMESBURY.

In den Boedel van wijlen den heer N. C. HAGEN.

De ondergeteekende zal te VREDENBURG, distrikt Malmesbury publiek verkoopen op

Vrijdag, 15 Mei 1896

ALLE

VASTE en LOSSE GOEDEREN

Behoorende aan bovengenoemden Boedel, omvattende:

I.—Het ERF met de gebouwen er op welke door den overledene bewoond werden en gelegen in het beste gedeelte van het bloeiend dorp Vredenburg.

Op dit eigendom werd gedurende eenige jaren een goede Wagenmakers en Smidszaak gedreven en dit biedt eene eerste-klasse gelegenheid aan voor dengene die een zelfde soort zaak wil beginnen.

Er is een eerste-klasse Molen op het eigendom, gedreven door paardenkracht en gebouwd door wijlen den heer Hagen

II.—Molen in goede werkende orde en kan weggenomen worden, 3 goede Paarden, 1 Koe en Kalf, 1 jonge Os, 45 Schapen, een open Kar op Veeren en span Tuigen, 10 mudden gemengde Voer, 70 mudden Koren, 1 Ploeg, eene partij leege Vaten en Vaatjes.

Hoeveelheid huismeubelen en wat verder aangeboden mag worden op den dag der verkooping.

Aanvang der verkooping ten 10 uur

RUIM CREDIET.

J. C. STEPHAN,
Executeur Testamentair.

ANDRIES BESTER, Afslager.

Somerset West Strand

Publieke en Uitgebreide

VERKOOPING

VAN ZEER KOSTBARE

MEUBELEN, ENZ.

DE heer J. N. LE ROUX, zijn Boarding Huis ter wille van de gezondheid zijner vrouw opgegeven hebbende, en thans op het punt staande 't Strand te verlaten, heeft den ondergeteekende geautorizeerd publiek te verkoopen op

Vrijdag, 8 Mei aanst.,

Al zijn uitgebreiden voorraad Meubelen die hij noodig had tot het drijven van zijn "Boarding Establishment" bestaande uit:—7 Doz. Stoelen, 3 lange rijen Aanzet Tafels, Dubbele en Enkele IJzeren Ledikanten, Wasch- en Kleedtafels, Huisklokken Kasten, Spiegels, 8 Veder Bedden, 100 Kussens, Matrassen, Lakens en Sloopen, Hang- en Staanlampen, Keukengereedschap, Glas en Aarde Werk (in eene groote hoeveelheid), een groote Stove, een Waterkar, enz., enz. En wat er meer ten verkoop zal worden aangeboden.

Verkooping te beginnen om 10 uur v.m.

P. J. Bosman, P. W. zn., Afslager.

Stellenbosch, 30 April 1896.

ONDERWIJZERES

BENOODIGD voor eene buiten school. Salaris £60 p.a. Logies vrij

J. A. BEYERS, V.D.M.
Willowmore, 27 April, 1896.

100,000 VRUCHTBOOMEN,

Al de Beste Europeesche, Amerikaansche en Australische Soorten.

NAAM Gegarandeerd en Vrij van Ongedierte. Geleverd franco Vrij aan alle Spoorweg-Stations. Prijs 1/- tot 1/9.

BIJZONDERE KENNISGEVING AAN HEN, DIE IN DE OMSTREKEN WONEN.—Alle boomen, die besteld worden, zullen franco Vrij aan uwen Tuin afgeleverd worden.

Voor Prijzen, Condities enz., Uitgebreide Catalogus en aanwijzingen voor den Vruchtenkweeker doe aanvraag bij

H. E. V. PICKSTONE
CONSTANTIA, WIJNBERG,

Catalogus is te bekomen aan de Voornaamste Spoorweg Boekverkoopers, Prijs, 3d.

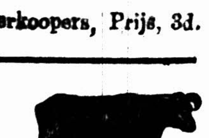

WELLINGTON.
PUBLIEKE VERKOOPING
VAN ZEER KOSTBARE
VASTE EN LOSSE GOEDEREN,
OP WOENSDAG, 20 MEI,
'S MORGENS TEN 10 URE.

DE Ondergeteekende heeft besloten bij publieke veiling te doen verkoopen, op bovengemelden datum:—

Zijn **Kostbaar Woonerf**, gelegen in de Bain Straat, vroeger het eigendom van wijlen den heer DAVID J. MALAN. Dit verkieslijk eigendom vereischt geene aanbeveling, zijnde algemeen bekend als een der voornaamste in het dorp, wegens ligging, grootte, vruchtbaarheid, en ook als een aangename woning. De gebouwen zijn allen suffisant gebouwd en het Woonhuis is allergerieflijkst ingericht, met ruime Eet-, Slaapkamer, en andere Vertrekken. Uit hoofde van de groote behoefte aan Bouwerven in het dorp, zal het eigendom in Vijf Perceelen worden opgeveild, waardoor gelegenheid zal gegeven worden voor diegenen, die zich voor bouwenden grond willen aanschaffen. De termen van verkoop zullen zeer liberaal zijn, zullende een groot gedeelte van den koopschat op eerste verband kunnen blijven.

VOORTS:

Al het **Huisraad**, bestaande in Eet-, Zit- en Slaapkamer Meubelen, alles splinter nieuw, en naar den nieuwsten smaak, benevens Glas-, Porcelein- en Aardewerk, Keukengereedschap, enz., enz.

EINDELIJK

Een Amerikaansche Spider en Tuig, 1 Paard, 1 extra Melk Koe, 1 lot Patattas, 1 lot Akers, 10 Varkens, 1 lot Gereedschap en wat verder zal aangeboden worden, te veel voor omschrijving.

F. WALDER.

M. L. SMITH & Co. AFSLAGERS.

STELLENBOSCH.
Plannen voor het bouwen van Een Stadhuis.

ARCHITECTS kunnen alle informaties bekomen van den ondergeteekende, persoonlijk aan het Municipale Kantoor alhier, voor het maken der plannen voor boven gemeld doel.

De Architect wiens plan geaccepteerd wordt, zal £20 krijgen voor zijn plan.

Op last der Commissarissen,

D. P. MOSTERT,
Secretaris der Municipaliteit.

Stellenbosch, 1ste Mei, 1896.

De Koloniale Brandewijn Maatschappij, (Beperkt).

1/10 BRANDEWIJN 1896.

PRODUCENTEN die nog niet hun 1/10 Brandewijn geleverd hebben, worden verzocht zulks te doen voor of op 15 Mei a.s. Leverplaatsen te zijn Worcester, Robertson, Montagu, Barrydale, Tulbagh Statie en Ceres Statie.

H. P. DU TOIT.
Secretaris.

Worcester, 1 Mei 1896.

J. D. CARTWRIGHT & CO.,
GLAS- EN PORCELEIN- MAGAZIJN-
ADDERLEY EN DARLINGSTRATEN.

EET-, Ontbijt-, en Thee-servies, Toiletartikelen en alle soorten Aardenwerk in groote keuze.

Hang- en Tafellampen, Vloerlampen voor de Voorkamer Tafe messen en fantasie-artikelen en alle Huishoud- Benoodigdheden.

Verzilverde en Fantasie Goederen, geschikt voor Trouw, of Verjaardags-resenten een Specialiteit. Juist ontvangen een lading van hun speciale Port

"VICTORIAN WATER-WHITE OIL,"
150° VUURPROEF,
IN PATENTE "FAUCET NOZZLE" KANNEN
DE BESTE OLIE IN DE MARKT.

Departement van Publieke Werken

AAN KONTRAKTEURS.

TENDERS worden gevraagd voor veranderingen en bijvoegingen aan de Garnizoens Artillerie Kwartieren Vrijwilligers Drill Hall, Kaapstad.

Specificaties en teekeningen kunnen gezien worden en verdere informatie verkregen worden aan het Kantoor van den ondergeteekende.

Tenders in gesloten couvert waarop vermeld "Tenders voor bijbouwingen aan den "Drill Hall" zullen ontvangen worden door den Kontrakteur en Auditeur-Generaal, Kaapstad, tot Woensdag, 13 Mei 1896, 12 uur 's middags. Tenderaars moeten twee voldoende waarborgen opgeven voor het vervullen van het kontrakt en zulke waarborgen moeten den Tender teekenen. De laagste of eenige Tender behoeft niet te worden aangenomen.

H. S. GREAVES,
pro Hoofdinspekteur.

Departement voor Publieke Werken,
Kaapstad, 2 Mei 1896.

Boedel van wijlen NICOLAAS CORNELIS HAGEN, van Vredenburg, distrikt Malmesbury

EEN ieder die vorderingen tegen bovengenoemden Boedel heeft wordt bij dezen verzocht ze bij den Ondergeteekende in te zenden, op of voor den 1sten dag van Juni aanst., en zij die aan dien boedel wat verschuldigd zijn, worden verzocht die bedragen door hen verschuldigd binnen hetzelfde tijdstip te betalen, bij gebreke waarvan wettelijke stappen voor de ontvangst er van zullen worden genomen.

Gedateerd te Ladingplaats, Berg Rivier, distrikt Piketberg, dezen 29sten dag van April 1896.

J. C. STEPHAN,
Executeur Testamentair.

NIEUWE

KOLONIALE PATENTE PILLEN
DE HOOFDPIJNPIL,

DEZE pil is een machtige bloedzuiveraar, en is zeer werkdadig niet alleen in geval van hoofdpijn, maar niet te waardeeren in geval van Aambeien, Lever, Long- en Nierkwalen, Paralysis Beroerte.

DE VERSTERKENDE PIL.

Voor het geven van kracht en sterkte aan het gestel.

Deze pil werkt als een zacht tonisch middel, en is van grooten dienst in gevallen van Dyspepsia, Slapeloosheid, Rheumatiek en Jicht, en is bijzonder kostelijk voor alle vrouwenziekten. Een proef zal ruimschoots overtuigen dat deze koloniale patente pillen boven eenige ingevoerde staan. Zoowel te verkrijgen van den patenthouder, T. B. Proudfoot, Prieska, als van de heeren B. G. Lennon en Co., Kaapstad, Prijs 2/6 per doos Postgeld extra.

HOOGGERECHTSHOF
Van de Kolonie de Kaap de Goede Hoop.

In de zaak van de Paarl Bank in Liquidatie onder de "Ontbindingswet van 1868."

HIERMEDE wordt kennis gegeven dat, ten voldoening aan het bevel van het Hof van den eersten dezer, het derde rapport met bijvoegsel, van de officieel aangestelde liquidateuren van bovengenoemde bank, ter inzage zal leggen in het kantoor van den Meester van het Hooggerechtshof, Kaapstad, en in het kantoor van genoemde bank, Paarl, voor den tijd van veertien dagen gerekend van af Dinsdag, den 5den dezer.

Gedateerd te Kaapstad, 4 Mei, 1896.

V. A. VAN DER BIJL,
Prokureur voor de Officieel aangestelde Liquidateuren

KENNISGEVING.
Parlementaire Kiezerslijst, 1896.

HIERMEDE wordt aan belang hebbenden kennis gegeven dat in termen van Sectie 23 van Wet No. 14 van 1874, door mij op Donderdag 7 Mei 1896, ten 11 uur 's morgens in de Hofzaal, Burgstraat eene zitting zal worden gehouden om te herzien en veranderen de Kiezerslijsten voor de Kies afdeeling Kaapstad, opgemaakt volgens bepalingen van Wet No. 14 van 1874, zooals verandert door Wet No. 9 van 1892.

J. CAMBIER FAURE,
Resident Magistraat,
De Kaap.

Kaapstad, 24 April, 1896

ZUID-AFRIKAANSCHE
ONDERLINGE
LEVENSVERZEKERIN
MAATSCHAPPIJ.

OPGERICHT IN 1845

Geincorporeerd bij Acte van Parlement 188

Hoofdkantoor: DARLINGSTRAAT, Kaapstad

Takken in Durban, Bloemfontein en Johannesburg.

DIREKTEUREN:
H. M. ARDERNE, Voorzitter.
ALFRED EBDEN.
HENRY SOLOMON, SEN.
FRED. J. CENTLIVRES.
PAUL DE VILLIERS.
GODFREY SICHEL.
J. G. STEYTLER.
HARRY BOLUS.
Hon. J. X. MERRIMAN, M.L.A.

EERSTE GENEESKUNDIGE ADVISEUR
G. E. C. ANDERSON, M.D., M.C., Londen, M.R.C.S Engeland.

JAARLIJSCH INKOMEN	PREMIE	£175,558
	INTEREST	85,965
FONDSEN IN HANDEN		£1,662,845

Geheel Belegd in Zuid-Afrikaansche Waarden

VOORNAAMSTE VOORDEELEN:
Absolute Zekerheid, Groote Bonussen.
Geen Beperkingen.
Bepalingen omtrent niet-verbeurd verklaring
Geen restrictie op Reizen en Woonplaats,
Matige Onkosten.
Spoedige Betaling van Vorderingen.
Alle Voordeelen behooren aan de Leden
Geen Persoonlijke Aansprakelijkheid.
Onmiddellijke Bonus op Vorderingen.
Ruime Betaling voor Overgave.
Driejaarlijksche Onderzoek, laatst in Juni, 1895 de volgende in Juni, 1898.

Dertig dagen toegestaan voor betaling van Premiums, gedurende welke de Polis van kracht blijft.

Polissen blijven van kracht zoolang er voldoende overgaafswaarde is om een kwartaalsche premie te dekken.

LAATSTE UITBETALINGEN, 1889

Polissen van verschillenden duur werden betaald met de volgende sommen voor iedere £1,000 van de oorspronkelijke verzekering:—

Duur in 1880.	Betaald.
47 JAAR	£3,093
45 JAAR	2,781
30 JAAR	1,846
20 JAAR	1,477
16 JAAR	1,328
12 JAAR	1,230
9 JAAR	1,160
6 JAAR	1,106
3 JAAR	1,062

WILLIAM MARSHALL, Secretaris.

Koninklijke Leverancier aan het Observatorium.

A. SPOLANDER & CO.
GEVESTIGD 53 JAREN.

Chronometer-, Horologe- en Klokmakers
"Mutual" Gebouwen Darlingstraat
Gouden en Zilveren Horologes in voorraad gehouden

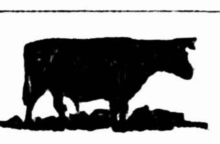

50 Ossen en Koeien,
12 Geleerde Paarden.

OP DONDERDAG, 7 DEZER,

ZULLEN opgemelde Ossen en Paarden publiek worden verkocht te KLAPMUTS STATIE voor rekening van den heer

A. J. HORAK.

Paarl, 1 Mei 1896.

FAURE, NEETHLING & Co., Afslagers

WEGGELOOPEN

OP den 22sten April 1896, een Schimmel Merrie Ezel, met groote kol voor den kop, staart en maanhaar geknipt, 18 maanden oud. Gelieve, bij wien zij moge aankomen, kennis te geven bij den heer H. VERCUEIL, of bij den ondergeteekende, door wien alle billijke kosten zal betaald worden.

MICHIEL SLABBER,
Jonaskloof, Afd. Malmesbury.

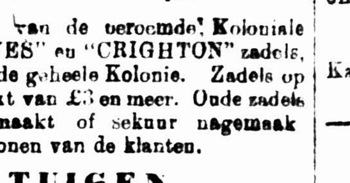

A. T. RUTTER

MAKER van de beroemde Koloniale "INNES" en "CRIGHTON" zadels, bekend over de geheele Kolonie. Zadels op order gemaakt van £3 en meer. Oude zadels nieuw opgemaakt of sekuur nagemaakt volgens patronen van de klanten.

TUIGEN

Met de nieuwe SCHUIFSTRENG, om h schaven te voorkomen.

Vraag om Prijslijsten,

23, DARLINGSTRAAT,
KAAPSTAD.

BENOODIGD

Twee Rondgaande Onderwijzers in de wijk Hoopstad, O.V.S.

APPLICATIES, met de bij de wet vereischte certificaten van bekwaamheid, goed zedelijk gedrag en lidmaatschap eener Protestantsche Kerk zullen door den ondergeteekende ingewacht worden tot op den 20sten Mei, 1896.

Alleen ongehuwde personen komen in aanmerking.

De scholen te beginnen op 1 Juni e.k.

Salaris £120 per annum benevens de schoolgelden.

Billijke reiskosten worden vergoed.

A. H. THERON
Voorz. Schoolcommissie.

Beestekraal,
wk. Hoopstad, O.V.S.

Onderwijzer Benoodigd

Voor de Rondgaande School te Diepdraai dist. Fauresmith, O.V.S.

APPLICATIES voor opgemelde betrekking met de bij de wet vereischte getuigschriften zullen door den ondergeteekende ontvangen worden tot 1 Juni, e.k.

Werkzaamheden te beginnen op 13 Juli, 1896.

Salaris £120 per jaar en de Schoolgelden.

Billijke reiskosten zullen worden vergoed.

S. P. COETZEE, Jr., R.V.R.
Voorz. Schoolcommissie.

Luckhoff, O.V.S.,
24 April, 1896.

Onderwijzer Gehuwd.

BENOODIGD voor een distrikt School. Salaris £120 en vrije woning, waarin de onderwijzer ook Kost leerlingen zal moeten in nemen.

De benoodigd getuig schriften, certificaten als ook een bewijs van lidmaatschap in eene Protestantsche Kerk zullen tot 1 Juni door den ondergeteekende metdankbaarheid worden ontvangen.

J. A. BEYERS, V.D.M.

Willowmore,
27 April, 1896.

Onderwijzer of Onderwijzeres
BENOODIGD

VOOR de Zending School op 't Dorp. Salaris £60 en een huisje dat voor 10/- per maand verhuurd wordt. Schikkingen omtrent logies kunnen met den ondergeteekende gemaakt worden.

J. A. BEYERS, V.D.M.

Willowmore, 27 April, 1896.

BENOODIGD

EENE Assistente (Gecertificeerd) voor de IIde Klasse Publieke School te Philadelphia, Kaapsche Afdeeling. Kennis van de Hollandsche en Engelsche Talen noodzakelijk; die van Muziek eene aanbeveling. Applikante moet Protestantsch zijn. Salaris £45 per annum met logies, enz. (wasschen en strijken uitgesloten). Werkzaamheden te worden begonnen bij het begin van het aanstaande Schoolkwartaal.

Applikaties met getuigschriften moeten aan den ondergeteekende gezonden worden vóór of op den 1sten Juni aanstaande.

DS. S. P. MALHERBE,
Hon. Sec., Publieke School,
Philadelphia.

BENOODIGD

VOOR de Derde Klas School te Kommadants Drift, Kamnatie, District George. Een onderwijzeres bekwaam om onderwijs te geven in Engelsch en Hollandsch, Salaris £60 per jaar en alles vrij. Kennis van Muziek eene sterke aanbeveling. Extra betaling voor muziek lessen. Werkzaamheden te beginnen na de Juni vacantie. Aanzoeken vergezeld van getuigschriften zullen ontvangen worden tot 23 Mei, a.s, door den ondergeteekende.

J. L. LE ROUX.

Kamnatie p/k Mill Rivier,
dist. George.

DOODBERICHT.

AFGESNEDEN en ingezameld door den Hemelschen Hovenier, ons zeer geliefd jongste bloempje ELLA ANNA, in den ouderdom van 4 jaar, 9 maanden en 10 dagen.

D. G. EN ELIZ. J. MALAN.

ZAND VLIET.

J. B. VILJOEN

WENSCHT het geeerd publiek en alle zijne vrienden bekend te maken dat hij nu KOORN en MEEL en ook GEBREEKTE en ONGEBREEKTE MIELIES heeft die hij tegen allerlaagste prijzen aanbiedt.

Geeft hem een bezoek en oordeelt voor uzelven;

Op ZAND VLIET,
ASHTON STATION.

PARADE VERKOOPINGEN.

DE ondergeteekende op verzoek zijner vrienden en begunstigers zal Zaterdag en Woensdag verkooping op de Parade houden.

Beesten, Paarden, Ezels, Karren, Wagens, Rijtuigen, Huisraad, Planten en eenig iets aan hem ter verkoop gezonden zal zijn beste attentie erlangen.

Prompte betaling na afloop der verkooping.

Voorschotten op verkoopingen verleend.

Iedere Donderdag Verkooping in de Vendu-kamers, 38 Loopstraat, langs Dr. Landsberg, van Huisraad, Glas en Aardewerk.

Emile H. Van Noorden, Afslager.

WEGGELOOPEN

VAN de plaats Phisantekraal op den 22sten April, een groote zwarte Merrie-ezel, manen en staart geknipt, vijf jaren oud, gemerkt S op den bout en in goede conditie. Heeren Schut meesters of anderen bij wie zij is aangeloopen of nog mag komen aanloopen worden vriendelijk verzocht dadelijk kennis te geven aan den ondergeteekenden door wien alle billijke kosten zullen betaald worden.

J. G. LOUW.
Phisante Kraal,
p/k Durbanville.

WEGGELOOPEN

VAN de plaats van den ondergeteekende, op den 19den April 1896, een donkerbruin Merrie Paard, 6 jaren oud, met doffe brandmerk op linkerbout. Gelieve, bij wien zij mogen aankomen kennis te geven bij den heer H. VERCUEIL, of bij den ondergeteekende, door wien alle billijke kosten zal betaald worden.

JASPER SMIT, Jr.,
Couratenberg, Afdeeling Malmesbury.

PLAK PAPIER.

Voor gij elders koopt schrijft dan eerst naar

Gustaf Anderson & Co.,
35, LANGSTRAAT,
KAAPSTAD,

voor monsters van hun PRACHTIG PLAK PAPIER.

Koop van ons en verzekert dus een goede uitkeuzing en BESPAART UW GELD.

VERF, VERNIS, BORSTELS tegen laagste prijzen.

Gustaf Anderson & Co.,
35, LANGSTRAAT, KAAPSTAD.

DOODBERICHT.

AAN Familie en Vrienden wordt bekend gemaakt dat het den Almachtige behaagd heeft onze twee eenigste kinderen door den dood aan ons te ontnemen. Beiden stierven aan de Croup, de Jongste slechts 11 maanden oud stierf in verschrikkelijke benauwdheid na slechts drie dagen ziek geweest te zijn, in den vroegen morgen van 23 dezer en de oudste 2 jaar en 6 maanden oud, overleed aan den avond van den 25ste dezer, dit is een hart verscheurend gebeurtenis, doch wij zullen zwijgen, en God helpe ons om needrig en geduldig dit bittere verlies te dragen en geve ons onze lieve kleinen weder in den Hemel te ontmoeten

Wij nemen deze gelegenheid waar om al de lieve vrienden die ons zoo trouw hebben bijgestaan gedurende deze zware beproeving hartelijk te danken voor bereidwillige hulp ons verleend. God zegene hen.

Vooral danken wij innigljk den Heer en Mejufv. H. A. Eksteen, Mrs. Jno. Taljaard, Miss Van As en Mejufv. M. Matthee, voor hunne onvermoeide belangstelling.

De Heere vergelde hen naar zijne rijkdom Speciale dankbetuiging aan Dr Campbell.

De bedroefde Ouders
D. P. DU TOIT,
S. W. DU TOIT.

VERKOOPING
VAN EEN
Kostbare Plaats.

In den Boedel van wijlen DAVID JOHANNES DE VILLIERS van Kransfontein, Distrikt Herbert.

P. J. RADEMAN van Kafirsdam, Distrikt Kimberley, Afslager, zal in zijne hoedanigheid als Executeur datief in bovengenoemden boedel publiek verkoopen op

ZATERDAG, 23 MEI 1896,
TEN 11 UUR VOORMIDDAG,

Voor de Kantoren van de heeren Haarhoff & Michau, Marktstraat, Kimberley.

DE KOSTBARE PLAATS R. No. 38, BEKEND ALS

KRANSFONTEIN,

Gelegen in het Distrikt Herbert, groot ongeveer 3,493 morgen 174 vierkante roeden, omstreeks twee uur van de Stad Campbell en Schmidt's Drift.

De Plaats is goed van water voorzien, en bevat zeven gebouwen en buitengebouwen, in goede orde, waarin begrepen de gewone inrichtingen voor het drijven van een goede plaats. De boomgaarden zijn goed voorzien van omstreeks 1,000 Vruchtenboomen van verschillende soorten, en er is voldoende bebouwbaarland voor ongeveer 12 mudden koren.

Als eene veeplaats is dit eigendom bekend als het beste in Griqualand West voor alk vee.

Hij grenst aan de plaats 22 M. waarop men denkt dat goud is, onlangs gekocht door de Beers Maatschappij en is dicht bij verscheidene andere plaatsen waarop aanwijzingen van goud gevonden werd.

Dit is een kans die zelden voorkomt om in het bezit te komen van zulk een goed eigendom, en behoort niet te worden over het hoofd gezien door kapitalisten en beleggers van geld.

De bewijzen liggen ter inzage in het kantoor van de heeren Haarhoff & Michau, van wie zoo wel als van den afslager verdere bijzonderheden kunnen verkregen worden.

Voorwaarden van betaling zullen op den dag der verkooping worden bekend gemaakt.

DENK AAN DE DATUM:

23 MEI, TEN 11 UUR V.M.

P. J. RADEMAN, Afslager.

HARHOFF & MICHAU,
Prokureurs voor den Boedel, Kimberley.

Kimberley, 1 Mei 1896.

KENNISGEVING

CALEDON SPOORWEG.

EENE PUBLIEKE VERGADERING zal alhier in de Holzaal worden gehouden op ZATERDAG, den 16den Mei 1896, ten einde de verlenging van den Spoorweg naar Caledon te bespreken.

Alle belanghebbenden worden verwacht tegenwoordig te zijn.

Municipaliteits Kantoor,

Op last des Raads,

A. DE POSSEL-DEYDIER, Voorzitter.

KAAPSCHE GOUVERNEMENTS SPOORWEGEN.

TENDERS worden gevraagd voor den aanleg van een Spoorweglijn van Graaff Reinet naar Middelburg Weg, een lengte van omstreeks 91½ mijl, welke tenders door den Kontroleur en Auditeur Generaal aan zijn kantoor in Kaapstad tot Zaterdag, 30 Mei, ten 12 uur 's middags ontvangen zullen worden.

Het Gouvernement zal de Spoorstaven, bovenbouw der bruggen en ander ijzerwerk leveren. Sleepers moeten geleverd worden door den Kontraktor en kunnen van hout of metaal zijn, wat het voordeeligst mag schijnen.

Formulier van tender, kontrakt en specificatie en alle andere informatie kan op aanvrage bij dit kantoor verkregen worden, waar het plan, sektie en type teekeningen door kontrakters of hunne agenten kunnen bezichtigd worden.

Geen tender zal in aanmerking komen tenzij op de voorgeschreven vorm, en het Gouvernement verbindt zich niet de laagste of eenige tender aan te nemen.

JNO. BROWN, Hoofdingenieur.

Kantoor van den Hoofdingenieur,
Kaapstad, 4 Mei, 1896.

ONDERWIJZERES

BENOODIGD voor de Derde Klas Gouvernements School te Wildfontein, afdeeling Colesberg. Salaris £60 en vrije logies. Applikatie van bekwaamheid en getuigenis schriftelijk in te zenden op of voor de 31 Mei, 1896. Werkzaamheden te beginnen met Juli kwartaal. Onderwijs te geven in Hollandsch, Engelsch, Muziek en handwerk een vereischte. Moet een Protestant zijn.

J. H. S. VAN DER WALT,
P.O. Wildfontein Siding,
via Naauwpoort.

LET WEL.

DE ondergeteekende maakt bekend dat alle bezigheidsbrieven aan hem die spoed vereischen direkt naar Parlementshuis tusschen Maandag en Donderdag geadresseerd zullen worden.

G. J. KRIGE.

Stellenbosch,
4 Mei, 1896.

GELD OP VERBAND.

GELD op eerste Verband van Vaste Eigendommen overal in de Kolonie kan tegen de laagste Rentekoers verkregen worden door

G. MONTGOMERY WALKER,
Prokureur, Standard Bank Buildings,
KAAPSTAD.

VISCH! VISCH! VISCH!

Geelbek-, Mackereel- en Zilvervisch-Mootjes,

ALTIJD IN VOORRAAD

—ALSOOK—

Ingelegde Visch in 2 en 4lbs. Blikken

Zweigbergk, Eriksen & Co.,

17 LANGSTRAAT.

KENNISGEVING.

IK de ondergeteekende geef hiermede kennis dat ik niet zal gedogen dat eenig iemand hetzij met geweer of honden op mijn plaats zal overschrijden en een ieder die gevonden moge worden zoo te doen, striktelijk naar de regten zal vervolgd worden.

A. G. H. KOTZE.

Langeriet Vlei, Berg Rivier,
Mei 4, 1896.

"Ons Tijdschrift,"
(GEILLUSTREERD).

FAMILIEBLAD VOOR ZUID-AFRIKA

ONDER REDACTIE VAN
Ds. A. MOORREES, Ds. EDM. DE BEER, Ds. W. J. VILJOEN, Past. P. J. G. DE VOS en M. J. TECKTE

HET EERSTE, eenigste en grootste Geillustreerd Hollandsche Tijdschrift, onder Afrikaansche hoofdredactie. Verscheidenheid van inhoud, fraaie en vele Illustraties, en 32 Bladzijden groot.

Er is lang naar zulk een Eerste Klas Afrikaansch Tijdschrift verlangd, het voorziet werkelijk in een behoefte.

Het Eerste Nummer zal omstreeks half Maart verschijnen. Vraag proefnummer dat gratis verkrijgbaar is.

Wie het niet zal het willen bezitten.

Prijs voor een geheel jaar, 12 afleveringen postvrij voor de Kolonie en O.V.S. 8/6, voor de Transvaal, Natal 9/6, bij vooruitbetaling.

Teeken in op "Ons Tijdschrift."

Agenten gevraagd tegen hooge Provisie.

De Uitgevers
JACQUES DUSSEAU & Co.,
Posthus 288, Kaapstad.

DIVISIONAL COUNCIL CLANWILLIAM.

Tenders for Valuation of all Landed Property in the District of Clanwilliam.

NO SATISFACTORY TENDERS HAVING RECEIVED.

NOTICE is hereby given, that Tenders for the Valuation of all Landed Property in this district will be received by the Undersigned until Friday, the 12th June, 1896, at 9 o'clock a.m. Tenderers may tender for the whole division, or for each Fieldcornetcy separately, and with or without the inspection of the Farms.

Tenderers must obtain two satisfactory securities for the due fulfilment of the contract.

All tenders must be endorsed "Tenders for the Valuation of Landed Property."

The lowest or any tender not necessarily accepted.

CHARLES M. FRYER,
Secretary.

Divisional Council Office,
2 May, 1896.

Afdeelingsraad, Clanwilliam.

Tenders voor Valuatie van alle Vaste Eigendommen in het Distrikt Clanwilliam.

DAAR NOG GEENE BEVREDIGENDE TENDERS ONTVANGEN WERDEN.

HIERMEDE wordt kennis gegeven, dat tenders voor de Valuatie van alle Vaste Eigendommen in dit distrikt door den ondergeteekende tot Vrijdag, 12 Juni, 1896, ten 9 uur v.m. ontvangen zullen worden. Tenderaars kunnen hun tenders inzenden voor de geheele afdeeling, of voor elk veldkornetschap afzonderlijk, en met of zonder de inspectie van de plaatsen.

Tenderaars moeten twee bevredigende waarborgen krijgen voor het behoorlijk ten uitvoerbrengen van het kontrakt.

Alle tenders moeten beschreven worden "Tenders voor de Valuatie van Vaste Eigendommen."

De laagste of eenige tender behoet niet te worden aangenomen.

CHARLES M. FRYER,
Secretaris.

Kantoor van den Afdeelingsraad,
2 Mei 1896.

EXECUTEURSKAMER,
(Board of Executors.)

KANTOOR: HOEK VAN ADDERLEY EN WALESTRAAT, KAAPSTAD.

OPGERICHT A.D. 1838.

Ingelijfd bij Parlements Acte No. 17—1859

Opbetaald Kapitaal in 180 Aandeelen @ £150 ...	£27000
Reserve Fondsen	60000

DIRECTEUREN:

Wel-Edele Heer J. H. HOFMEYR, Voorzitter.
W. HIDDINGH, LL.D.
I. P. H. VAN DER POEL
W. MARSH.
A. VAN DER BYL

Voor het Administreeren van Boedels en eigendommen als Executeuren, Agenten Voogden, Administrateuren, of Anderzins.

Personen verlangende de kamer aanstellen als voornoemd worden verzocht haar te benoemen en aantestellen, als: "De Executeurs Kamer Kaapstad."

De Kamer administreert Insolvente Boedels door haar Secretaris.

N.B.—Aanzoeken om beleeningen op vastgoed worden dagelijks gedurende Kantooruren in overweging genomen.

J. H. N. ROOS,
Waarnemend Secretaris.

BENOODIGD

Drie Onderwijzers en Een Onderwijzeres voor Gouvernements Scholen.

1. Onderwijzer voor Kraaierivier. Salaris £100 en vrije woning, met kans op verhooging.
2. Onderwijzer voor Warmbad.—Salaris £80 en vrij logies.
3. Onderwijzer voor Ongelegen.—Salaris £60 en vrij logies.
4. Onderwijzeres voor Commandantsdrift.—Salaris £60 en vrij logies.

Applicanten gelieven in te sluiten getuigschriften (of geattesteerde copien) van bekwaamheid en goed zedelijk gedrag. Kennis van 't Hollandsch onmisbaar; Muziek eene aanbeveling. Getuigschriften terug gezonden, indien vergezeld van de noodige postzegels. Correspondent Ds. J. F. B[illegible]HA, Uniondale.

VERKOOPINGEN.

MEI.

5.—Klapmutsstatie, paarden en ezels,—J. S. Marais & Co., afslagers.

5.—Wellington, ijzerwaren, breukgoed, blikwerk, kleeragie ens. enz.,—J. Fred. Pentz & Co., afslagers.

6.—Klapmutsstatie, 35 eerste-klas geleerde jonge ezels,—J. S. Marais & Co., afslagers.

15.—Patrijsvallei, nabij Stellenbosch, de plaats, groot 165 morgen benevens vastwerk, boerderijgereedschap en huisraad,—J. G. Mader, afslager.

20.—Klapmuts (Paarl), vastgoed, vastwerk, boerderijgereedschap, levende have, rogge, haver, huisraad,—Faure Neethling & Co., afslagers.

Produktenmarkten.

KAAPSTAD

VROEGE MARKT.

1 Mei, 1896.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Haverhooi	0	7	1	—	0	10	1
Eieren	0	13	9	—	1	1	6
Kweeperen	0	0	9	—	0	1	0
Eenden	0	2	2	—	0	3	0
Peren	0	1	1	—	0	4	0
Patatas	0	4	9	—	0	7	9
Uien	0	4	7	—	0	8	3
Aardappelen	0	8	0	—	0	14	6
Boter	0	1	3	—	0	2	2
Appelen	0	1	9	—	0	3	3
Tamaties	0	1	5	—	0	2	3
Hoenders	0	2	3	—	0	2	9
Guavas	0	0	10	—	0	1	4

11 Wagens 64 Karren.

NIEUWE MARKT.

1 Mei, 1896.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Kweeperen	0	1	2	—	0	1	8
Peren	0	0	3	—	0	4	0
Appelen	0	0	10	—	0	4	3
Eieren	0	15	3	—	1	1	3
Boter	0	0	11	—	0	2	1½
Varkens	0	4	6	—	0	0	0
Aardappelen	0	4	6	—	0	18	2
Patatas	0	5	4	—	0	8	1
Eenden	0	1	4	—	0	2	9
Hoenders	0	1	0	—	0	4	1
Guavas	0	0	9	—	0	5	10
Uien	0	3	6	—	0	[illegible]	[illegible]
Kalkoenen	0	3	10	—	0	7	2
Lemoenen, per 100 ...	0	2	3	—	0	10	5
Tamaties	0	1	7	—	0	0	0

PORT ELIZABETH.

(Van de heeren Hirsch, Loubser & Co.)

30 April, 1896.

VOGELSTRUISVEEREN.—De markt is vast voor alle soorten, uitgezonderd witte en wijfjes, die wat lager zijn. Goed lang dons, vale en zwart, is gestegen tot 25s. Uit den hand is de vraag naar ongesorteerde goederen niet zoo goed als de vorige week, en prijzen voor witte en wijfjes zijn omstreeks 10% gevallen. Wij noteeren:—Witte superieur prima £7 10s 0d tot £20 0s 0d; prima £5 0s 0d tot £6 10s 0d; eerste £4 0s 0d tot £4 10s 0d, tweede £3 0s 0d tot £3 10s 0d; derde £1 0s 0d tot £2 1[illegible]; wijfjes superieur £4 10s 0d tot £6 10s 0d, goed tot gewoon £3 0s 0d tot £4 0s 0d, tweede £2 0s 0d tot £2 10s 0d, derde £1 0s 0d tot £1 10s 0d; Byocks (Fancy) £4 0s 0d tot £5 10s 0d; Zwarte, goed tot superieur lang £4 10s 0d tot £5 10s 0d, goed tot superieur middelmatig £2 10s 0d tot £3 10s 0d, goed tot superieur kort £1 0s 0d tot £1 10s 0d, inferieur kort £0 5s 0d tot £0 15s 0d, vlos £0 15s 0d tot £1 5s 0d; Vale, goed tot superieur lang £2 10s 0d tot £3 10s 0d, goed tot superieur middelmatig £1 10s 0d tot £2 0s 0d, goed tot superieur kort £0 12s 0d tot £1 5s 0d, inferieur £0 4s 0d tot £0 10s 0d, vlos £0 15s 0d, tot £1 5s 0d; Spadonas (jonge vogels) £1 15s 0d tot £2 10s 0d, smal en hard £0 10s 0d tot £1 10s 0d, chicks £0 1s 0d tot £0 5s 0d; Staarten, wit £2 2s 0d tot £2 5s 0d, gekleurd £1 12s 0d tot £1 15s 0d, donker £0 15s 0d tot £1 0s 0d; staart, B. B. £0 18s 6d tot £1 2s 6d.

VELLEN.—Schapenvellen zijn nu 3½d in bundels, en andere gevallen 7½d, andere soorten onveranderd. Wij noteeren:—Merinos in bundels, ongesorteerd 3½d tot 0d per lb. Pelts, 2½d tot 0d; Kaapsche 12d tot 0s 12½d; Lammeren, beschadigd 3d tot 0d; Bokkevellen, in bundels gesorteerd, 7½d tot 0d per lb; do beschadigd, 0s 2½d tot 0s 0d; angoravellen, in bundels, gesorteerd, 0d tot 4½d per lb; do. geschoren 3½d tot 4d per lb; do beschadigd, 1½d tot 0d; hunden, droge, 5½d tot 5½d per lb; droog gezouten, 4½d tot 4½d per lb; natte, 0s 3d tot 3½d per lb; droog, beschadigd, 0s 3½d tot 4½ per lb.; Springbokvellen 7d tot 0d.

BOKWOL.—Ons telegram van Londen, gedateerd 28 April, luidt bokwol gedrukt, daar de Turksche handelaars de verkoopingen drukken. Bokwol prima, zijn prijzen aanmerkelijk gedaald. Noteeringen zijn nominaal. Op plaatse zelve, is er niets te doen uit den hand, en geen vraag naar winter of zomer. Op de markt van heden werden 69 balen aangeboden en 38 verkocht. Drie balen van goede zomerwol (niet geheel volle lengte) haalden 18½d, 6 balen van middelmatig tot kort winterwol werden ingehouden op 12d; 4 balen lang blauwe wol verkocht tegen 16d; 6 balen redelijk middelmatige winterwol werden als niet verkocht opgegeven op 14½d verandering in prijzen kan niet vermeld worden. Wij noteeren:—Super lang zomer bokjes 1s 10d tot 1s 11d. Goed tot super lange zomer eerste 1s 8d tot 1s 9½d, medium tot lang zomer eerste 1s 6½d tot 1s 7d, goed tot superieur winter bokjes 1s 5d tot 1s 6d, goed tot super winterhaar 1s 2½d tot 1s 3½d, winterhaar (kort) 12½d tot 13½d.

WOL.—De Londensche verkoopingen openden op 28 April. Vetwol daalde in 't algemeene ½d tot ½d; van sneeuwwitte en geniuverde blijven de prijzen het zelfde. Zeer weinig vetwol komt hier binnen, meerendeels is het sneeuwwitte, waarvoor een redelijk vraag is tegen loopende prijzen. Uit den hand is er zeer weinig te doen geweest in vetwol. Op de markt van heden werden 624 balen aangeboden en 329 verkocht. Wegens de onzekere toestand der markt privaat, was het op de municipale markt zeer levendig. De keuze was vrij slecht, verandering in prijzen kan echter niet vermeld worden. Wij noteeren:—Extra superieure 12 maanden Grasveld vette, 5½d tot 6½d per lb; goede tot superieure 12 maanden Grasveld vette, 0s 4½d tot 0s 5½d per lb; korte tot middelmatige Grasveld vette, 0s 4½d tot 4½d per lb, extra superieure 12 maanden Karoo vette 0s 5d tot 0s 5½d per lb; goede tot superieure 12 maanden Karoo vette, 0s 4½d tot 0s 5½d per lb; korte tot middelmatige Karoo vette 0s 4½d tot 0s 5½d per lb; extra superieure Uitenhage sneeuwwitte, 1s 1½d tot 1s 2½d per lb; superieure Uitenhage sneeuwwitte, 1s 0½d tot 1s 1d per lb; goede Uitenhage sneeuwwitte, 0s 11½d tot 0s 12½d per lb; slechte en met onkruid Uitenhage sneeuwwitte, 0s 10d tot 0s 11d per lb; op het land gewasschen droog, 0s 8½d tot 0s 9½d per lb; op het land gewasschen, slechte 0s 7½d tot 0s 8d per lb; ruwe en gekleurde gewasschen 0s 4d tot 0s 5d per lb; zwarte ruwe gewasschen, 0s 3½d tot 0s 4d per lb; witte sneeuwwitte gewasschen, 1s 7½d tot 0s 9d per lb; witte ruwe gewasschen, 0s 5d tot 0s 5½d per lb.

KIMBERLEY.

(Van de heeren Jas. Lawrence & Co.)

1 Mei, 1896.

Zemelen, per zak 100 lbs, 9s 6d tot 10s 6d; Garst, per zak, 163 lbs, 19s 6d tot 20s 6d; Suikerboonen, per zak, 203 lb, 29s 6d tot 30s 6d; Boonen, Kaffir, 25s 0d tot 30s 0d; Kaf (Koloniaal) per baal, 300 lbs, 17s 6d tot 18s 6d; Kaf (Koloniaal) inferieure, 13s 6d tot 15s 6d; Do. (O. V. S.) 13s 6d tot 18s 6d; Voer, per 100 lbs. 13s 6d tot 14s 6d Kafferkoorn, per zak, 25s 0d tot 28s 0d; Boerenmeel, ongezift, 30s 0d tot 31s 6d; Boerenmeel, gezift, 34s 0d tot 35s 0d; Meel, Vrijstaat 17s 0d tot 18s 0d; Gele Mielies per zak 29s 6d tot 32s 6d; Gemengde do. 27s 6d tot 30s 0d; Witte do 27s 0d tot 30s 0d; Wit Mieliemeel, 208 lbs, 31s 0d tot 33s 0d; Geel Mieliemeel, 203 lbs, 30s 0d tot 33s 0d; Haver, Kaapsch, per zak, 150 lbs, 20s 0d tot 22s 0d; Haver, Zaad, 130 lbs, 0s 0d tot 0s 0d; Uien, per zak, 120 lbs, 13s 0d tot 15s 0d; Aardappelen, per zak, 168 lbs 18s 0d tot 22s 0d; Tabak, per lb (goede), 0s 7d tot 0s [illegible]; Tabak, per lb (inferieur), 0s 3d tot [illegible]; Koorn per zak, 203 lbs, 29s 0d tot 30s 0d; Boter, per lb (versch), 1s 3d tot 1s 6d; Boter (tweede kwaliteit) 1s 0d tot 1s 0d; Eieren, per dozijn, 1s 0d tot 1s 0d; Eenden, per stuk, 1s 6d tot 1s 9d; Hoenders, 0s 10d tot 1s 6d; Kalkoenen, 4s 0d tot 0s 0d; Ham en Spek per lb, 0s 0d tot 0s 0d; Zout, per zak, 3s 6d tot 4s 0d; Okkernoten per lb. 3d tot 3½d; Gedroogde Perziken 3½d tot 4½d; Kalk per zak, 2s 6d tot 0s 0d.

Slachtvee.—Ossen, (goede), prima, £8 0s tot £7 0s; Ossen, 500 lbs, £5 0s tot £6 0s; Koeien, 300 lbs tot 450 lbs, £3 10s tot £5 0s; Kalveren, 10s tot 45s, Varkens, 100 lbs, 30s 0d tot 34s 0d; Lammeren, 30 lbs, 6s 0d tot 7s 6d; Hamels, 48 lbs, 13s 0d tot 14s 0d; Kaapsche Schapen gewone, 13s 0d tot 14s 0d, prima 14s 0d tot 15s 0d; Kapaters, 50 tot 60 lbs, 14s 0d tot 15s 0d.

Trekvee.—Ossen, goede, £4 10s tot £5 10s; Muilen, groote, £10 tot £15; Muilen, kleine, £7 tot £8 0s; Melkkoeien, £5 tot £12 0s; Rijpaarden, £8 tot £15 0s; Trekpaarden £8 tot £15.

OPMERKINGEN.—De markt is nog even druk als de vorige week. Eenige artikelen zijn gestegen, doch het is moeilijk om te zeggen of prijzen zullen stijgen of dalen. Groote voorraad komt per spoor, doch niets wordt ontvangen per ossenwagen. Uien zijn weder veel goedkooper. Ook aardappelen, zijn zwakker. Eieren zijn schaarsch. Overvloed van boter.

LEVENDE HAVE.—Ofschoon de markt voor slachtossen aan de navraag goed beantwoord heeft, brachten prima ossen zoo veel op als £8 5s elk. Dit bewijst dat de kwaliteit in vraag is.

De Zuid-Afrikaan

VEREENIGD MET

ONS LAND

DINSDAG, 5 MEI, 1896.

GEVOLGEN

De publicatie der telegrammen die gedurende het "Reformers" verhoor werden ingediend, hebben een diepen indruk gemaakt op allen die den loop van zaken hebben gevolgd. Het licht dat thans op de samenzweerders schijnt laat geen twijfel in er aangaande de bijzonderheden van het komplot, dat berekend was de zelfstandigheid der Transvaalsche Afrikaners te ondermijnen. De eigenlijke aanleggers zijn bekend, hoewel het noch onderzocht moet worden hoever het komplot zich heeft uitgestrekt.

Neemt bijvoorbeeld dit feit. De handelaars van den Oranje Vrijstaat konden geene geweren en geen kruit geven aan de vrijwilligers die naar de Transvaal gingen. Deze burgers kwamen te Viljoensdrift, de meesten zonder geweren en bijna zonder patronen. De handelaars wilden zich een paar duitjes in den zak zien rollen en seinden naar Port Elizabeth om ammunitie. Opmerkelijk, niet waar? dat de handelaars van Port Elizabeth de orders niet konden uitvoeren. Dagen gingen voorbij, doch geen ammunitie werd naar den Vrijstaat gezonden. Waarom niet? Had men dan geene geweren in voorraad? Was de ophooping van goederen zoo groot dat men ze niet kon doorkrijgen? Wekt het feit, dat men geen ammunitie kon bekomen juist toen men ze noodig had om de Transvaal te gaan helpen, geen achterdocht?

Tot nog was men in Engeland geneigd om de Transvaalsche regeering in 't ongelijk te stellen. Een van de redenen waarom men zulks deed was waarschijnlijk omdat men het zwaar vond om te gelooven dat de heer RHODES zich zou laten vinden tot zulke lage daden. Ook gevoelde men dat de invloed en het gezag van Engeland oneindig veel in Zuid-Afrika hebben geleden sedert het begin van dit jaar. Men kon het maar niet begrijpen dat de "boers" andermaal recht aan hunne zijde hadden, en dat alle weldenkende menschen president KRUGER en zijne regeering zouden steunen.

Gedurende de laatste maanden ontbrak het in de Britsche pers niet aan bedreigingen tegen de Transvaal. De verklaring van den heer CHAMBERLAIN, dat hij geloofde dat de heer RHODES niets te doen had met den inval van dr. JAMESON, had ten gevolge dat men al de schuld op dr. JAMESON pakte, en voor zijne snoode daad zocht men een verschooning in de zoo luid geproklameerde grieven der uitlanders. Doch nu zijn de schellen van de oogen gevallen, en de cabelgrammen maken gewag van eene heele revolutie in publieke opinie teweeg gebracht door deze geheime telegrammen. De *Daily News*, die sedert een geruimen tijd anti-Kruger was, vraagt: Waarom moet dr. JAMESON de schuld van anderen dragen? Moet de verantwoordelijkheid niet thuis gebracht worden op de schouders der grootere mannen die achter hem stonden? De *Morning Post* verwacht dat de telegrammen ten gevolge zullen hebben de terugtrekking van den heer RHODES en de vernietiging van het charter. Zelfs de *Times* is buiten zinne en zoekt anders vliegen, doch de wond blijft stil. De heer RHODES, zoo zegt men, vertegenwoordigt niet de Gecharterde maatschappij. De *Daily Chronicle* noemt de documenten "astounding" en meent dat het beloofde parlementaire onderzoek geen oogenblik te spoedig kan worden ingesteld.

Het gedrag en de taal van president KRUGER wordt zeer bewonderd en hoog geprezen. De amnestie komt niet op het rechte tijdstip, terwijl elkeen den mond vol heeft van de hardheid der vonnissen. Tusschen twee haakjes willen wij doen opmerken, dat men waarschijnlijk in Engeland zal letten op welke straf de "reformers" zullen hebben te ondergaan in het straffen van dr. JAMESON. Laat oom PAUL de gevangenen er te licht van af komen, dan kunnen wij verwachten dat dr. JAMESON niet te zwaar gestraft zal worden.

Ook wij vragen wat is de positie van den heer RHODES, zijn handlanger dr. HARRIS en den heer BEIT. Zullen de groote hoofden ongestraft heengaan? Zullen de hoofdaanleggers er in slagen alle verantwoordelijkheid van zich te werpen?

Wij gelooven dat er meer dan een parlementslid is die den ex-premier voor zich onder zijn eed zou willen hebben, om hem eenige vragen omtrent zijn gedrag te stellen. Zal de heer RHODES naar het huis kunnen komen om nog met een enkel woord te ontkennen dat hij iets van dr. JAMESON's inval heeft geweten? Zal hij weder in de gelegenheid wezen om zijne lichtgeloovige aanhangers te doen gelooven dat hij onschuldig was een zuigeling is? En indien hij het goed vindt een verklaring te maken, zullen wij tevreden moeten zijn met wat hij ons wil vertellen? Hij zal stellig niet meer vertellen dan absoluut noodzakelijk is. Doch indien wij meer willen weten dan hij geliefd te vertellen, wat dan?

Zal het derhalve niet noodig wezen dat onze parlement stappen neme om deze zaak te stellen in de handen van een commissie? Waar gaat het heen indien ministers en parlementsleden zich mengen in verraderlijke komplotten en toch ongestraft leden blijven van het parlement, de grootste eer die een burger kan genieten? Het zal vernederend zijn indien wij maar moeten stil zitten als onze regten door gewetenlooze eigenbelangzoekers worden vertrapt.

Tot nog toe heeft onze regeering niets gedaan in deze belangrijke zaak, en het wordt tijd hun rekenschap te vragen van hun rentmeesterschap.

Moeten de jongste gebeurtenissen ten gevolge hebben dat de Afrikaners en als een man zullen verklaren weg met verraders!

ALLERLEI.

De "Times" en de Jameson Zaak

In ons nommer van heden zullen onze lezers telegrammen vinden over de *Jameson zaak*, overgenomen uit de *Volksstem*, en ten deele nieuw voor de koloniale bladen, ten deele voor onze lezers nieuw, omdat wij geen telegrammen overnamen die wij zelve niet begrepen, maar die wij thans begrijpen omdat de *Volksstem* nu de gevonden sleutel van het cijferschrift de beteekenis van woorden weergeeft die zich niet gereedelijk laten gissen. Men zal er nu zien dat nieuwe namen van bekende personen onder de deelnemers en handlangers van de samenzwering genoemd worden, maar hieromtrent willen wij alleen opmerken dat de beambte der Gecharterde die met den heer Gardner Williams over de geweerzaak gesproken had, en wiens naam hij liever wilde verzwijgen, thans blijkt majoor Raleigh Grey te zijn. Wat ons van veel grooter belang dunkt is dat in een der telegrammen de Londensche *Times*, wordt genoemd als er op aandringende dat er met den Jameson tocht haast moet gemaakt worden. Nu weet men dat de *Times* met de bewering is voor den dag gekomen dat al zijn Rhodes, Harris en Beit in Jameson's aanslag betrokken geweest, dit nog geen bewijs is dat de Gecharterde als zoodanig van de zaak geweten heeft; en beweren bijv. vrienden van graaf Grey dat hij niet in het komplot was, dan kan die bewering juist zijn. Maar blijkt het dat naast die drie, één er van een groote geldpiet en aandeelhouder, de beide anderen de ziel en de hand der maatschappij,—de hand bedoelen wij, die de pen hield, want de hand die slagen moest uitdeelen, bevindt zich als gevangene in Engeland, ook nog Engeland's hoofdblad van de zaak geweten heeft, wordt het dan geen tijd voor de rijksregeering om schoon schip te maken, en Zuid Afrika van een boel te verlossen waar de Vrijstaat niet langer mee te doen wil hebben omdat zij er het rustverstorende element van ons wereld-deel in ziet? En wordt er schoon schip gemaakt, zal dan de Kaapkolonie achterwege blijven in het leveren, in overleg met de republieken, van een nieuwe uitrusting en bemanning?

De uitleg van Lord Loch.

Le Temps van Parijs heeft ook het bericht van de *Volksstem* gepubliceerd, dat sir Henry Loch in 1894 in onderhandeling was met den heer Lionel Phillips. In antwoord op deze beschuldiging heeft Lord Loch in "the House of Lords" eene verklaring gegeven die onze lezers onder de cabelgrammen vinden.

De dubbelzinnigheid van zijn antwoord doet ons besluiten dat hij de beschuldiging in geheel niet ontkennen kan. Hij zegt dat hij de deputatie beloofde troepen op de grenzen gereed te zullen houden om de Britsche onderdanen in geval van oproer te beschermen, indien de Transvaalsche regeering zulks niet kon doen. Wat is het onderscheid tusschen deze houding en die van dr. Jameson? Ja, dit: dr. Jameson's plan werd uitgevoerd, dat van lord Loch niet.

Wie kon hij gaan beschermen? De Britsche onderdanen, volgens zijne eigene woorden. Doch ze zijn ook de opstandelingen! Dus beloofde de hooge commissaris om troepen in gereedheid te houden om de opstandelingen tegen de regeering der Transvaal te gaan beschermen. Waarlijk wij kunnen het onderscheid tusschen deze belofte en het plan van de zamenzweerders niet vatten. In een ander telegram wordt lord Loch in den mond gelegd dat er een verschil bestaat of deze belofte komt van den kant van den hoogen commissaris of van een privaat individu. Indien er al een verschil bestaat dan gelooven wij niet dat het ten voordeele is van den hoogen commissaris, den hoogsten ambtenaar der Britsche regeering in Zuid-Afrika. Zal te zaak hierbij blijven?

Apropos, de Londensche *Times* noemt den heer Rhodes den bekwaamsten en meest toegewijden imperialist in Afrika. Wat zullen zijne Hollandsch-sprekende partijgenooten hiervan zeggen?

Praktische sympathie

Nog eens hebben wij de ontvangst van eene aanzienlijke bijdrage tot het [illegible] uit den Oranje Vrijstaat te erkennen. De heer Borckenhagen, editeur van de *Express*, heeft andermaal £200 aan de commissie gezonden. Wij kunnen deze bijdragen niet hoog genoeg waardeeren. In deze tijden spreekt men veel van de eenheid der Afrikaners over geheel Zuid-Afrika, en men kan waarlijk geen beter bewijs hiervan krijgen dan de mooie sommen die in den laatsten tijd geconsolideerd worden voor de noodlijdenden in de Kolonie. Uit naam van de [illegible] voor wie deze giften worden ingezameld, danken wij onze Vrijstaatsche broeders van harte.

Hollandsch in het parlement

Op ll. Donderdag werden 4 nieuwe parlementsleden ingezworen. De eene—een Engelsche Afrikaner—kuste den Bijbel. De tweede—gewaarschuwd wijnde stak zijne twee vingers op (onze Hollandsche manier van een eed te zweren). De derde—een Hollandsche Afrikaner—kuste den Bijbel, omdat zijn nieuwer hem zulks had gezegd. De vierde—een Jood—zette zijn hoed op en kuste het Boek.

Het spreekt ons wel dat de tweede Engelsche Afrikaner ook niet gewaarschuwd werd.

Gisteren antwoordde minister Faure in het Hollandsch op eene vraag van den heer P. J. du Toit omtrent de runderpest. Toen hij klaar was stond de heer Brabant op en zeide dat hij niet alles had verstaan wat door den minister was gezegd, en dat hij verlangde dat de inhoud van de speech in het Engelsch zou vertaald worden. De heer Faure zeide dat elkeen het recht had om in 't Engelsch of in 't Hollandsch te spreken, doch hij zou aan het verzoek voldoen. Het spijt ons zeer, daar wij reden hebben te gelooven dat de heer Brabant er op uit is het steunen van de *Loyal Colonial League* te bevorderen, een waarvan is dat het Hollandsch uit het huis moet worden verbannen. De heer Brabant moet of Hollandsch leeren of wachten totdat hij het rapport in de nieuwsbladen ziet. Men gaat een verkeerde richting in door de huimen van bevoorrechte parlementsleden te gemoet te komen. Onze parlementszittingen zijn reeds lang kort, en waar gaat het heen indien alle speeches vertaald moeten worden? En uit van rekening heeft de heer Brabant—bij voordeelen naar een latere vraag van hem—toch verstaan was de heer Van der Walt in 't Hollandsch had gesproken. Nog eens, zulke dingen moeten niet worden aangemoedigd.

De bedoeling der troepen

Er liepen in de Transvaal geruchten in de troepen die bestemd zijn voor Matabeleland niet noordwaarts trokken, doch zich verzamelden op de noordwestelijke grenzen der republiek. Deze geruchten werden onder de aandacht der regeering te Pretoria gebracht in den vorm van gezworene verklaringen, die aan den hoogen commissaris werden overgezeind. Sir Hercules Robinson liet geen oogenblik voorbij gaan zonder deze geruchten ten stelligste te ontkennen en met cijfers te logenstraffen.

Het is echter duidelijk dat deze geruchten niet uit de lucht kunnen zijn gegrepen en hoewel waarschijnlijk vergroot, toch er iets moeten rusten. Eenigen die met de troepen in verband staan moeten zich hebben onvoorzichtig hebben uitgelaten en hunne tongen den vrijen teugel hebben gegeven en zoodoende aanne wenschen in woorden hebben uitgedrukt. Deze onverantwoordelijke bedreigingen kunnen niet sterk genoeg veroordeeld worden, en wij hopen dat de hooge commissaris die heden strengelijk gewaarschuwd heeft.

MAILBRIEF.

Door "BATAVUS."

De vorige week is voor Zuid Afrika zeer belangrijk en voor velen een tijd van spanning geweest. In den vorigen brief werd vermeld dat, tot verrassing van zeer velen, de vier voorleiders van het Johannesburgsche hervormings-comité hadden schuldig gepleit aan hoogverraad als Jameson's hulp ingeroepen hebbende, de andere leden aan gekwetste majesteit, wegens het wapenen der Johannesburgsche bevolking. Zij zouden den volgenden Maandag weder voor het hof verschijnen, zijnde de rechter van plan de getuigenissen over hun zaak in te winnen, wat in de oogen van een deel van het publiek eenigszins vreemd was. Toen echter de getuigen werden opgeroepen was de bedoeling duidelijk. Onder hen waren al die bewijsstukken in het den hadden gekregen op het slagveld gevonden of aan de gevangenen ontnomen; onder hen was ook de hoofdklerk van het telegraafwezen te de Kaapstad, die verklaarde telegrammen die de zaak bij zich te hebben die hij niet kon afgeven zonder uitdrukkelijk bevel van den rechter, maar die hij op dit bevel afgaf, en die daarom van belang waren omdat de Koloniale regeering, naar het heet, gelast had ze niet, zoo als gewoonlijk om de drie maanden geschiedt, te vernietigen, zoodat die van belang voor de Jameson zaak er nog waren. De waarnemende secretaris der Gecharterde aan de Kaapstad was ook opgeroepen, maar niet verschenen. Advokaat Wessels las daarna een verklaring der vier, Leonard, Phillips, Farrar, Hammond en kol. Rhodes voor, ten effekte dat hun toestand in Johannesburg ondragelijk was en zij geen burgers [illegible] hadden dat zij daarom zich met Jameson verstaan hadden, op 26 December hem boden gezonden hadden om hem te verwittigen dat hij niet moest komen; maar dat zij, toen hij toch kwam, meenden dat de regeering hen verdenken zou, en met die regelen genomen hadden tot bescherming van lijf en have, dat zij, door de regeering tot onderhandeling uitgenoodigd, verklaard hadden dat zij Jameson, als deze naar Johannesburg kwam, terstond zouden doen terugtrekken naar de plek vanwaar hij gekomen was, maar dat de regeering hierop geen bescheid had gegeven, dat zij op raad van den hoogen commissaris zich ontwapend hadden, en dat de regeering het toch had doen in hechtenis nemen. Dit werd gevolgd door een pleitrede van advokaat Wessels, die ten deele in denzelfden zin sprak, ten deele in betoogen trad over de wet op hoogverraad zooals zij sijes interne in de Zuid Afrikaansche Republiek bestond. De staatsprokureur gaf een repliek, wijzende op den aard van een misdaad als hoogverraad, en toonende dat hij dit geenszins iets achtte waar men lichtvaardig mocht denken. Engelsche bladen, waaronder de Coster anders zeer om zijn leeftijd en kennis geprezen werd, schitten die repliek [illegible].

Er zou meer komen wat niet verwacht werd. Den volgenden dag was het hof propvol, ook vooral vele dames aanwezig. [illegible] Gregorowski sprak daarop de gevangenen toe, verklarende dat, als Jameson dan tegen hun wil het land was binnengetrokken, het hun plicht was geweest om zich aan den kant der regeering te scharen, en dat zelfs het gedrag van hen die aan gekwetste majesteit hadden schuldig gepleit, juist omdat zij op zulk een oogenblik de zijde der regeering niet gekozen hadden, aan hoogverraad [illegible] verwant [illegible]

worden. Daarop vroeg de griffier van het hof aan Lionel Phillips of hij iets kon aanvoeren waarom men hem niet ter dood zou veroordeelen. Hij ontkende dit, en na er op gewezen te hebben dat zoo president Kruger hem genade gaf, dit iets zou zijn waar hij in een ander land niet op had kunnen rekenen, sprak de rechter het doodvonnis in den gewonen vorm uit. Ditzelfde geschiedde met Rhodes, Farrar en Hammond; de anderen werden veroordeeld tot twee jaren gevangenis en £2,000 boete, met een jaar er bij als zij die boete niet konden betalen, en daarna drie jaren ballingschap.

Het doodvonnis schijnt te Pretoria haast minder indruk gemaakt te hebben dan de andere straffen, die strenger waren dan men verwacht had. Elders dacht men er anders over, en schreeuwde men over barbaarschheid en wat niet al; maar de zaak was dat in een geval van erkend hoogverraad een rechter even min een ander vonnis dan om gehangen te worden kan uitspreken, als in een van moord, en dat men, waar men dit wist, niet geloofde dat het vonnis zou voltrokken worden. Den volgenden morgen, nog vóór dat vertoogen uit Engeland en Amerika kwamen, werd door den uitvoerenden raad tot gratie van de doodstraf besloten, maar de raad wilde nog andere inlichtingen eer zij beslissen gingen welke verdere maatregelen omtrent de straffen genomen zouden worden. Te Johannesburg was men wel ontsteld maar niet oproerig, wat in regeeringskringen een gunstigen indruk maakte, en de beschuldigden, die in de gevangenis zoo behandeld worden dat er geen klachten over zijn, worden verwacht elk voor zich bij de regeering betoogen te zullen indienen waarom men hen genadig zou behandelen. Wat men een bezwaar acht in strenge maatregelen is dat de meeste leden te Johannesburg die van het bestuur van goudmijnen weten in de zaak betrokken zijn; en dit is door den heer Barnato een reden geacht om bekend te stellen dat hij al zijn mijnbelangen in de Zuid-Afrikaansche Republiek te koop bood.

Nu is die kwestie der behandeling van het hervormingscomité op zich zelf van geen gering belang, maar gewichtiger is datgene wat uit de telegrammen van de Jameson zaak is bekend geworden. Van die telegrammen, in bewoordingen gesteld die den [illegible] en zin verhulden, maar waar men den sleutel van had, werden eenige terstond in Kaapsche bladen gepubliceerd, terwijl nog andere er bij komen die in dit nommer uit de *Volksstem* worden meegedeeld. Het blijkt uit die telegrammen dat de heer Chamberlain in Engeland zich zeer vergiste met zijn overtuiging uit te spreken dat de heer Rhodes en de Gecharterde van de zaak niets geweten hadden. 't Was alles overlegd spul, maanden oud; te Pretoria meent men zelfs aanwijzingen te hebben dat eigenlijk reeds sir H. Loch, harer majesteits hooge commissaris in Zuid-Afrika, bij een bezoek aan Pretoria in overleg was getreden met Lionel Phillips over een rebellie der Johannesburgers waar hij den steun der Britsche regeering aan zou verschaffen, en zijn ontkenning te Londen is van dien aard dat zij, voor wie de zaken hier kent, een sterken familietrek biedt met een bekentenis. Maar dit daargelaten is er geen twijfel aan dat Rhodes en Beit, dat de Gecharterde hier te lande en elders, dat zelfs de Londensche *Times* aan een komplot met de Johannesburgers deel hadden om de bestaande regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek overhoop te werpen. De uitvoering was gesteld op den dag waarop Jameson werkelijk het land binnen trok; alles was tusschen de Gecharterde hier ter stede, de Johannesburgers en Jameson overlegd, vier dagen te voren werd het plan door telegrammen besproken als moest het stellig worden uitgevoerd. De raddraaijers in Johannesburg, die van Rhodes geld voor den opstand bekomen hadden, waren echter niet zeker van hun zaak en wellicht het niet geheel eens met Rhodes, die gezegd wordt er op gesteld te zijn geweest om het land terstond onder Britsche vlag te stellen. In elk geval, er werd uit Johannesburg getelegrafeerd naar de Kaapstad dat de inval moest worden uitgesteld, en dit werd, met betuigingen van bittere spijt, door dr. Harris, secretaris der Gecharterde, op 26 December aan Jameson meegedeeld, maar toch tevens blijkbaar in het denkbeeld dat het wellicht nog gaan zou om den inval te doen, al was deze niet "populair" te Johannesburg. Rhodes heeft, naar de getuigenis van eenige zijner Kaapsche vrienden, verklaard van Jameson's inval niet geweten te hebben, maar wat hij wist, dat was dat Jameson alles voor den inval had gereed gemaakt, en een beslist en afdoend bevel van zijn kant om zich van dien inval te onthouden werd door hem niet gegeven. 't Is eene walgelijke boel, en een waar men in de geschiedenis niet veel voorbeelden van vindt. Geen Engelschman is bij de koloniale Afrikaners zoo vertrouwd en in ware hoogachting geweest als Rhodes, en wat doet hij ten slotte? Hij misbruikt zijn positie als eerste minister der Kaapstad om een komplot te leiden met belang en geest van zijn Afrikaner vrienden zoo in strijd dat zij slechts een verrader en een booswicht in hem zien kunnen.

De toestand is op uitstekende wijze geschetst door president Steyn, van den Vrijstaat, in een toespraak aan den volksraad. Er was aldaar een voorstel aanhangig om zich tot sir Hercules Robinson als hoogen commissaris te wenden, ten einde het uitleveringsverdrag met de Gecharterde te verwisselen met een met de rijksregeering gesloten, kunnende men met een lichaam als de Gecharterde niet langer in vriendschappelijke betrekking staan. Dit voorstel werd door den voorzitter geacht van dien aard te zijn dat het niet in stemming kon worden gebracht, en het werd dan ook ingetrokken, maar met dien verstande, wat ook geschied is, dat men het verdrag zou opzeggen. Toen nu deze zaak aanhangig was had kort te voren een discussie over wapening tot een besluit geleid om Mauser geweren en een groote hoeveelheid schietgoed te ontbieden en over het voorstel het woord nemende wees de president er op dat, als de raad zich gelijk wilde blijven, hij een traktaat moest opheffen met een lichaam dat een gevaar voor Zuid-Afrika was. De regeeringen van Zuid-Afrika waren het nooit zoo eens geweest als thans; ook de minister Chamberlain bleek voor vrede te zijn, zoodra men in Engeland den waren staat van zaken te weten kwam zou het volk niet gedoogen dat men een onrechtvaardigen oorlog begon. President Kruger had meer dan iemand anders gedaan voor het behoud van den vrede en tegelijk de handhaving van zijn goed recht, en die hem beschuldigden deden dit, zoo niet uit kwaadwilligheid, dan toch uit onbekendheid met zijn streven om alle deelen der bevolking recht te doen wedervaren. De republieken hadden nooit een aanvallenden oorlog gevoerd maar slechts zich zelve willen verdedigen, maar wat haar onafhankelijkheid voor haar was, dat wisten hare burgers, en kwam die onafhankelijkheid in gevaar dan zouden zij ze met de wapenen verdedigen. Tot dus ver president Steyn, en in der daad, niets is lichter, in weerwil van den haat tegen de Afrikaners die zich bij Engelschen in Zuid-Afrika thans weder voortdoet, eenvoudig omdat zij niet velen kunnen dat het Afrikaner ras zich laat gelden, dan hier den vrede te bewaren; maar het is de inwerking van buiten, van uit Engeland, en wel niet zoozeer die der regeering als die van geldzoekers aan den eenen en het gemeen, dat in Engeland den toon geeft, aan den anderen kant, die hier kwaad sticht. De heer Rhodes heeft zelf wel degelijk in dien zin gesproken; van hem is het woord dat de rijksfaktor hier moet verdwijnen. Men ziet echter thans dat voor hem de weg het middel was om zijn gedachten te vervullen.

't Zou een heele troost voor Zuid Afrika zijn als de woorden van president Steyn omtrent de eendracht der regeeringen aldaar waarheid bleken in te houden, en gaarne zal men hierop hoop koesteren zoolang dit mogelijk is, maar uit een correspondentie tusschen den hoogen commissaris, de Transvaalsche regeering en den Britschen agent te Pretoria, op last van eerstgenoemden gepubliceerd, blijkt het dat men zich in de Republiek ongerust maakt over de troepenbewegingen naar Matabeleland, waarschijnlijk ten onrechte, maar wellicht in zoo ver terecht als de booze geest onder Engelsche militairen en Britsche vrijwilligers van hier geen geheim is. Ook steekt, tegen president Steyn's toespraak, de troonrede door het ministerie sir H. Robinson in den mond gelegd toen Vrijdag de opening van het parlement plaats had, alles behalve gunstig af. Den dag te voren waren de nieuwe leden beëedigd en had men den heer Juta, een betrekkelijk jong advokaat, zoon van een hier vroeger gevestigd Hollander en, meenen wij, neef van den bekenden Karl Marx tot voorzitter van het lagerhuis gekozen, iets waarvoor hij althans in zoo ver deugt als hij de beide landstalen kent. Bij die gelegenheid werd het eenige woord van belang gesproken door den heer Merriman, die namens de oppositie het woord voerde, en den nieuwen voorzitter er op wees hoe gewichtig een ambt het voorzitterschap van een lichaam was waar de eigenlijke macht in het land aan toekwam, en hoe de traditie van het ambt meêbracht dat de houder er van aan den kant des volks, niet aan dien van den troon, stond. Wat nu de rede betrof, die begon met gewag te maken van den tocht van Jameson als iets zeer schadelijks voor Zuid-Afrika, maar toch de Kolonie niet rechtstreeks betreffende, net als waren niet in de Kolonie en door het hoofd der Koloniale regeering de plannen beraamd die hun toppunt in den inval bereikten. Verder flauwheid en ten deele voorstellingen die maar half waar waren, b.v. wat de zaak der brandziektewet betrof, waarvan het meer en meer aan het licht komt dat waar zij, in de distrikten waar men ze vroeger niet kende, goed heet te werken, zij zoo wordt toegepast dat zij bitter weinig beteekent. Over de zaak van het tolverbond worden uitdrukkingen gebezigd die schijnen aan te duiden dat sir Gordon Sprigg het in dit opzicht van de Afrikaner ministers gewonnen heeft, en men een belastingstelsel wil invoeren dat op den duur den boer moet ruïneeren. 't Inkomen was grooter dan men gedacht had, maar er zou heel wat meer worden uitgegeven dan vroeger, en in der daad, het blijkt dat de begrooting van uitgaven niet minder bedraagt dan £5,827,662, waarbij dan nog komen nieuwe bespoedigingswerken, havenwerken en wat dies meer zij. Maar wat van dit alles komen zal, dat zal men eerst later zien, als er een voorstel over de Rhodes zaak voor het huis komt, en het blijken zal of de tegenwoordige regeering, door tegenover onzen vorigen eersten minister en de maatschappij waar hij het hoofd van was de rechte houding aan te nemen, aan kan blijven, iets wat voor het oogenblik niet als waarschijnlijk zich voordoet. Zoo als de zaken thans staan *kan* men Rhodes hier geen macht laten sonder vrede en welzijn van Zuid-Afrika in de waagschaal te stellen; en terwijl een kroonkolonie in Rhodesia insgelijks onvermengd kwaad zou brengen, doet de staat van zaken zich voor een overname des lands door de Kaapkolonie stellig gunstiger voor, nu de Gecharterde, door het gedrag van haren stichter en haar beambten, bij haar eventueele opheffing alle recht op schadevergoeding verloren heeft.

Sir Hercules Robinson heette van hier te zullen vertrekken zoodra de rijkssecretaris, sir Graham Bower, die reeds op reis naar hier is, uit Engeland zou zijn teruggekomen. Hierover ondervraagd in het huis zeide sir Gordon Sprigg dat zijn vertrek eerst plaats zou hebben onder zekere gebeurlijkheid, maar dat er geen spraak was van zijn terugroeping. Die terugroeping zou men hier afkeuren omdat sir Hercules thans in het licht wordt gezien van iemand die rijksinmenging in Zuid-Afrikaansche zaken afraadt, en men die inmenging niet wil. 't Is trouwens de vraag of de zaken naar rijksinmenging staan, na de dingen die thans aan den dag zijn gekomen, en die stellig Groot Brittanje ook in Europeesche oogen een ellendig figuur doen slaan.

De vrienden van den heer Rhodes in de dagbladpers laten het nog altijd voorkomen als was hij gereed om zijn zetel in het parlement in te nemen, schoon het waarlijk nauwelijks de vraag is of men niet hem in staat van beschuldiging moet stellen wegens zijn deelname aan de Jameson zaak. Intusschen, hij is thans voortgereisd tot niet ver van Gwelo, een eind benoorden Bulawayo, zijnde een aantal Matabele die hem op weg aanvielen door zijn geleide teruggeslagen zonder dat dit verlies leed; maar te Bulawayo acht men het onmogelijk dat hij van Gwelo zuidwaarts kan trekken tenzij men uit Bulawayo hem hulp zendt, en is men te gelijk overtuigd dat het wel drie weken zal duren eer men te Bulawayo in staat is hem te gemoet te komen.

Naast al die gebeurtenissen is er van kleinere niet veel te vertellen. Wat spoorwegen betreft heeft men hier in de Kolonie de vrij onaangename ondervinding dat de lijn Oudtshoorn-Klipplaat nog niet zal worden aangelegd wegens een geschil tusschen de regeering en de maatschappij die ze bouwen zou; iets wat men, den man kennende die de ziel der maatschappij is, vooraf had kunnen begrijpen. Een nieuw spoorwegplan wordt thans besproken dat Natal met de Kaapkolonie zal verbinden, en het heet dat de lijn die Mosselbaai wil nu het die over George wil krijgen kan, door den man die er onderzoek naar heeft gedaan verklaard wordt niet te deugen. Rechter sir Henry de Villiers heeft de eer gehad van door de koningin tot lid van den geheimen raad benoemd te worden. Van de runderpest hoort men op het oogenblik minder dan eenigen tijd geleden, maar dit is net omdat er zooveel anders voorvalt, en op een tijd dat alles, bepaaldelijk ook schapenvleesch, duurder wordt is een sterfte onder het rundvee een naar vooruitzicht. Te Piketberg is de heer Marais, een boer, als parlementslid gekozen. Niet veel anders uit het oorlogstooneel in het noorden dan dat thans de vrijwilligers van het suiden beginnen in te komen, en dat de Matabele wel in de buurt van Bulawayo nog last genoeg geven, maar onder zich zelve verdeeld heeten te zijn. Overigens heerscht in de stad nog wel geen hongersnood, maar toch zijn de prijzen van voedsel, op een tijd dat niemand iets verdient, zeer hoog: 1s. 6d. voor een pond rijst, 36s. voor een gallon melk, enz. Het rapport der commissie die over het dynamiet ongeluk te Johannesburg moest oordeelen is thans in het licht verschenen, en houdt in, zoo als men elders in ons blad nader zal zien uiteenzetten, dat niemand rechtstreeks beschuldigd kan worden van de oorzaak van het gebeurde te zijn, schoon heel wat partijen er voor te blameeren zijn. Dit is zoowat alles, en nu zoowel de koloniale parlementhuizen als, sedert gisteren, de Transvaalsche volksraden zitten, zal er voorloopig nog genoeg over Zuid Afrikaansche zaken te vertellen zijn.

STADSNIEUWS.

De *Hawarden Castle*, met de mails, wordt morgen vroeg verwacht.

De westelijke kabel is onklaar, ergens tusschen Loando en St. Thomas.

De heer C. B. Elliott, algemeen bestuurder der spoowegen, vertrekt Woensdag met de *Norman*.

De Groote kerk in Heerengracht was Zaterdagavond voor de eerste maal met elektriek licht verlicht, en de dienst begon met een Engelsch gezang, het bijbelwoord "er zij licht" teruggevende.

Een peer die naar do bandietenplek werd gebracht, en in plaats van pitten twee shillings bleek te bevatten, werd niet, naar men vermoeden zou, als rariteit naar het museum gezonden, maar kostte den brenger £5 of een maand.

De havencommissie heeft op haar laatst gehouden vergadering besloten in parlementstijd Vrijdagmorgen (10.30) in plaats van Vrijdagnamiddag zitting te houden. Het bleek dat in April ll. de geheele ontvangsten £11,927 bedragen hadden, £3,876 meer dan in April 1895. Aan den ingenieur werd een kwestie verwezen over een telefoon tusschen het Loch zeehoofd en de spoorweg- en postdepartementen. De regeering bleek toegestemd te hebben in het aanvragen om een havenleening van £200,000, bij het parlement. Ten slotte werd door de commissie dank betuigd aan den heer Barrowes, die thans voor het laatst zijn ambt als voorzitter waarnam, voor de wijze waarop hij zoovel jaren lang dit ambt bekleed had.

GEMENGD NIEUWS.

Voor een distriktsschool wordt een gehuwde onderwijzer gevraagd. Salaris £120.—Zie advertentie.

Te Klapmutsstatie zullen op Dinsdag, 12 Mei, 35 eerste klasse paarden worden verkocht. —Zie advertentie.

Producenten worden attent gemaakt op de advertentie der Koloniale Brandewijn Maatschappij te Worcester.

Aan architecten.—Plannen worden gevraagd voor het bouwen van een stadhuis te Stellenbosch.—Zie advertentie.

In eene advertentie wordt door den heer J. B. Viljoen, Zandvliet, Ashton St., koorn, meel, gebreekte en ongebreekte mielies aangeboden.

Voor eene buitenschool wordt eene onderwijzeres en voor de zendingschool te Willowmore een onderwijzer of onderwijzeres gevraagd. —Zie advertentie.

Op Woensdag, 20 Mei, zal te Wellington eene publieke verkooping worden gehouden van kostbare vaste en losse goederen.—Zie advertentie.

Op Donderdag, 7 Mei, zal in de Burgzaal eene zitting worden gehouden voor het herzien en veranderen der kiezerslijsten voor de afdeeling Kaapstad.—Zie advertentie.

Te Kimberley zal op Zaterdag, 23 Mei, eene kostbare plaats verkocht worden in den boedel van wijlen David Johannes de Villiers, van Kranzfontein, distrikt Herbert.—Zie advertentie.

Voor de rondgaande school te Diepdraai, distrikt Fauresmith, O.V.S., wordt een onderwijzer en voor de wijk Hoopstad, O.V.S. twee rondgaande onderwijzers gevraagd.—Zie advertenties.

Rechter Kotze heeft, naar de *Express* meent, alle kans om tot vice-president der Zuid Afrikaansche Republiek te worden gekozen, en wie zal dan zijn opvolger als hoofdrechter worden? Zonder namen te noemen geeft onse tijdgenoot te kennen dat men dien opvolger te Bloemfontein zal zoeken, en hierom raadt hij de Vrijstaatsche rechters zoo te bezoldigen dat zij niet verlokt zullen worden naar elders te verhuizen.

Een Graaff-Reinetsche grap.—Op een vergadering door den ed. heer Herholdt met zijn kiezers te Graaff Reinet gehouden, vielen warme woorden over de brandziekte wet, en een mijnheer Murray riep uit: is er een man in deze zaal die brandsieke schapen op zijne plaats heeft? Indien zoo laat hem opstaan, opdat ik zien kan hoe of hij lijkt." De heer J. C. S. Haarhoff ("Vrolijke Jan"), een heer die van zijne rente leeft en geen enkel schaap bezit, stond terstond op, onder daverend gelach."—*Graaff-Reinetter.*

Hoop voor George.—Dat die hoop bestaat wordt door de *George and Knysna Herald* afgeleid uit een gerucht dat de heer Dalton, door de regeering gezonden om het dal van Gouritzrivier te onderzoeken met het oog op spoorwegbouw naar Oudtshoorn, een zeer ongunstig rapport heeft gezonden. Hoop voor George is dus wanhoop voor Mosselbaai; maar is het gerucht waar, dan wenschen wij één man er geluk meê, den heer Robertson, L.W.V. voor George, den man die, na alles voor den Mosselbaaischen spoorweg gedaan te hebben, thans door dat plan om de lijn niet over George te leggen in een allernaarste positie was gesteld.

Zelfmoord.—Van Vetrivier, O.V.S., wordt gemeld dat men aldaar het lijk in de rivier gevonden heeft van zekeren F. H. Smith, onderwijzer bij een boer van den naam van Conradie, en dat zelfmoord de oorzaak hiervan moet geweest zijn. 't Was iemand van zes voet lang, met donker haar en baard, die een ordentelijk opvoeding had gehad en Hollandsch zoo wel als Engelsch sprak. Men hield hem voor een kolonist, en op den oever der rivier vond men een brief van hem aan "Ned," die hij van ondankbaarheid beschuldigde, tevens verklarende dat zijn leven verbitterd was door "Max." "Willie" had hem £200 gezonden, hij leefde onder een valschen naam, en had aan "R." een opgaaf van zijn schulden gezonden. Hij hoopte dat men "Edward" advokaat zou laten worden, en dat men geld zou senden aan den heer D. G. Roux, te Winburg, die zijn geheim zou bewaren. Dat 's stof voor een roman.

Nakomelingen der Hollanders.—Was het geen zaak der geschiedenis, zegt de *Kaffrarian Watchman*, dan zou het ongeloofelijk lijken dat een dwingelandij als die tegen de uitlanders geoefend het werk kan zijn van de nakomelingen van mannen die zoo dapper voor hun vrijheid tegen de magt van Spanje vochten. Wel, is ons antwoord, de koning van Spanje was wettig opperheer der Nederlanden, maar hij wilde de bevolking van haar oude instellingen berooven en alles op zijn Spaansch inrichten, en daartegen kwamen zij op. De woordvoerders der uitlanders hebben nooit verhuld dat zij de Transvaalsche boeren de ellendige denkbeelden van het Engeland der 19den eeuw sonden opdringen zoodra zij het stemrecht bekwamen; en als Engeland hen hierin steunt, dan laat het zich niet betwijfelen dat zij door de Transvalers met een moed zullen bestreden worden die hen als ware nasaten van de Hollanders der 16de eeuw zal kenmerken.

Een flinke Afrikaner.—Uit de *Kölnische Zeitung* meldt de *Volksstem* iets over het verhoor van C. D. Bouwer in de Jameson zaak te Londen. Bouwer, klerk aan het kantoor van generaal Joubert, had aangeboden om dépêches van den agent-generaal aan Jameson over te brengen, en was daarom als getuige naar Engeland ontboden. Hij legde zijn getuigenis af in het Hollandsch, en nu en dan lachtte men hierover, maar dit trok hij zich niet aan. "De advokaat der Jameson menschen," zoo gaat de *Volksstem* voort, "meende dat een en ander een vergissing was, doordat men Bouwer niet verstaan had. 'O, ik spreek Engelsch!' merkte hij op. De rechter verzocht hem te herhalen' wat hij dan gezegd had; en Bouwer sprak nu zulk voortreffelijk en vloeiend Engelsch, dat sir John Bridge, de politie-rechter, hem een compliment maakte en zijne verwondering te kennen gaf, dat Bouwer niet in het Engelsch getuigde. 'Ik geef de voorkeur aan mijne moedertaal,' seide de jonge Transvaler fier, en —niemand lachte meer.

De verdrukte kapitalisten.—Het Krugersdorpsch blad, de *Sentinel*, heeft een artikel onder het hoofd "A Boer-ridden Country." Het wijst er op, dat de heer George Farrar (een der onlangs ter dood veroordeelde millionairs) die zoo bitter klaagt over verdrukking en uitzuiging door de uitlanders van de boeren ondervonden, tevens er op roemt, dat hij, toen hij in de Transvaal kwam, slechts dertig pond bezat —een modeste som, die hij, te midden van al de verdrukking tot drie millioen wist te vermeerderen. Om de verdrukking nog meer te laten uitkomen segt onze tijdgenoot:—"De Johannesburgsche dagbladen van Dinsdag rapporteerden de meetings van negen belangrijke maatschappijen den vorigen dag gehouden; al die verslagen vormden één doorgaand verhaal van toenemenden rijkdom en kapitalisten-voorspoed. Wij lezen er hoe de waarde der differente eigendommen steeds stijgende is tot logge afmetingen. Van millioenen ponden wordt gewaagd met een gemakkelijke eentoonigheid, die bij ordinaire menschen slechts voorkomt in verband met shillings en pence. Barre stukken veld hebben hun millioenen gouden vinken geleverd voor dat één ons van 't glinsterend metaal er uit was gehaald. Onder de aanwezigen worden de namen genoemd van groote meneeren die pas een paar jaar geleden verhongerende nulliteiten waren in het groote rijk over de zee, dat hunne geldschrapende talenten niet wist op prijs te stellen. En dese zijn de mannen die nu berichten dat hun noeste vlijt wordt onderdrukt, geketend, vertrapt door het boeren gouvernement. Het voorwendsel is al te doorschijnend, al te laf. Wat het noodgeschrei van den kapitalistischen uitlander beteekent is dit:—"Wij zijn bestemd voor voorspoed, maar wij zullen met niets minder tevreden zijn dan met *alles* wat er te halen is." Grijpzucht, geboren uit vraatzieke begeerzucht—deze zit achter den roep om hervorming, en hervorming is slechts een ander woord voor roofzucht.

Nieuwe tenders worden gevraagd door den afdeelingsraad van Olenwilliam voor valuatie van vast eigendom.—Zie adv.

Tenders worden gevraagd voor den aanleg van een spoorweglijn van Graaff-Reinet naar Middelburgweg. Zie advertentie.

Voor de derde klasse gouvernementsschool te Wildfontein, afdeeling Colesberg, wordt eene onderwijzeres gevraagd.—Zie advertentie.

Zie advertentie van den heer Krige, L.W.V. Stellenbosch, waarin hij verzocht alle spoed eischende brieven direkt naar het Parlementshuis te zenden.

Een publieke vergadering zal op 16 dezer te Caledon worden gehouden ten einde verlenging van den spoorweg te bespreken.—Zie adv. en strooibiljetten.

De heer A. G. H. Kotze, Bergrivier, waarschuwt een ieder, niet met geweer of honden zijn plaats te overschrijden. Overtreders zullen vervolgd worden. Zie advertentie.

Aardrijkskunde. — Twee forten, zegt het *Somerset Budget*, worden in den Vrijstaat op het gebergte benoorden Bloemfontein opgericht, een te Ladybrand en een te Wepener.

Rechter Gregorowski werd, met den trein te Bloemfontein aankomende om zijn familie naar Pretoria af te halen, door een groot aantal menschen uitgejouwd. Zoo zegt de *Burger*, en het is een bewijs dat het te Bloemfontein evenmin aan jingo's en niksnutsen ontbreekt als in de rest van Zuid Afrika. Dit bewijs hadden wij echter niet noodig; het feit dat de *Friend of the Free State* bestaat en lezers vindt is nog veel meer afdoende.

"President Kruger," zegt de *Oudtshoorn Times* naar aanleiding van het vonnis der vier, "heeft voor dit eene genegenheid getoond om zijne macht te betoonen in het uitvoeren van zijne rechten en gevolgd door een daad van zichtbare grootmoedigheid die later tot eigen voordeel gebruikt kan worden." Maar heeft de president iets te zeggen over hetgeen een rechter doet, en is het geen beleediging voor de rechterlijke macht in Zuid-Afrika dat rechter Gregorowski dus wordt voorgesteld als naar den wil der regeering zijn uitspraak doende?

Kingwilliamstown. — In dit distrikt zijn onaangenaamheden aan den gang over het boschwezen, daar de Duitsche boeren en hun gemeentebesturen verklaren altijd recht gehad te hebben om hout in het bosch te kappen als zij dit noodig hadden, terwijl thans iemand voor den magistraat kwam omdat hij op last van het dorpsbestuur van Frankfort een nieshoutboom had omgehakt dien men tot omheining wilde besigen. De kaffer die den dood van den jongen Holtzhausen bij Breidbach veroorzaakt heeft, is ter terechtstelling verwezen.

Britstown heeft op zijn petitie tegen de toepassing der brandziektewet een antwoord van Gouvernementshuis ontvangen ten effekte: "Ministers verzoeken te zeggen, dat zij zorgvuldig onderzoek hebben laten doen naar de omstandigheden opgenoemd in gezegde petitie, met het gevolg dat volgens hunne opinie zij geen kans zien om aan te raden dat aan het verzoek der petitionarissen zal voldaan worden. De ministers erkennen dat de Wet in individueele gevallen eenigszins zwaar mag drukken, maar zij beschouwen zulks als het noodzakelijk gevolg van de werking eener wet die gepasseerd en uitgevoerd werd met het doel om de inwoners van het land als een geheel te bevoordeelen." De *Britstowner* vindt dit blijkbaar vervelend, maar raadt zijn lezers stil te zijn tot men weet wat het parlement wil.

Worcester.—Een bazaar voor de Ned. Geref. kerk aldaar heeft £502 geleverd. De *Worcester Standard* ergert zich over den uitslag der rozijnententoonstelling. "Als," zegt hij, "onze boeren die met droogte en allerlei te kampen hebben gehad, hun voorraad brengen zoo goed als ze die krijgen kunnen, waarom kan dan aan het beste van wat daar is de eerste prijs niet worden toegekend? De hon. Wiener in zijn openingsrede gaat zelfs zoo [illegible] aanbeveelt voor een latere gele[illegible] insenders de prijzen zullen [illegible] zij verkoopen willen en de [illegible] zij kunnen leveren. Daarnaar [illegible] dan de prijzen bepaald worden. Zeg een producent steld zijn verkoopprijs zoo laag mogelijk, hopende daardoor een gouvernementsprijs te behalen, en zijn buurman krijgt dien, dan heeft de handelaar op die manier zijn rozijnen goedkoop. Wij hopen echter dat onze boeren ook die zaken uit een handelsoogpunt sullen beschouwen, en met elkander raadplegen voor zij zich een strop om den hals trekken. Als die tentoonstelling niet op een beteren voet kan komen zal een petitie aan de regeering de eenige weg zijn om aan die ellende een einde te maken."

HOOGGERECHTSHOF.

CIVIELE ZAKEN.

(*Voor rechters Buchanan en Maasdorp*).

GISTEREN.

MAGISTRAATS-UITSPRAAK.

Rechter Maasdorp zeide dat een uitspraak waarbij twee personen te Knysna veroordeeld waren wegens openbaar geweld en roekeloos afschieten van vuurwapenen, moest gecasseerd worden. Een der twee, die in een hotel zat en, onder den invloed van Bacchus, het blaffen van een hond door een schot wilde doen eindigen, had niet zoo geschoten dat hij iemand kon raken, en nog minder geweld was er in het feit dat toen hij met een vriend een huis was binnengegaan, en er weêr een hond aan het blaffen was, de een gesproken had van schieten, sonder dat er gevolg aan werd gegeven. De zaak had als een politiemisdrijf moeten behandeld worden.

REHABILITATIE

werd aangevraagd voor den boedel van K. Teich, maar advokaat Watermeyer kwam hiertegen op, en men stelde de zaak uit tot nadere opheldering zou zijn gegeven.

VAN NIEKERK *vs.* CURATOR VAN HUGO.

Advokaat McLachlan doed aanzoek om een order tot wijziging van het verdeelingsplan in den insolventen boedel van H. J. Hugo, door applicant zijn heele huishuur toe te kennen. Advokaat Graham kwam hiertegen op, en het hof was van oordeel dat de zaak door een civiele actie moest worden uitgemaakt.

PETITIE DER CRADOCKSCHE BOUWMAATSCHAPPIJ.

Op aanzoek van advokaat Schreiner kreeg de registrateur van akten verlof om overdracht te geven van twee erven in Cradock, door de maatschappij verkocht met goedkeuring van de eigenaars, die ze ten hare behoeve onder verband geplaatst hadden, maar sonder formeele machtiging tot overdracht.

BOEDEL VAN WIJLEN W. MACWILLIAM.

Op aanzoek van adv. Buchanan kreeg de executrice verlof om sonder medewerking van haar man, van wien zij gescheiden en die niet te vinden is, overdracht van zeker door haar verkocht land te Amalinde, Oost Londen aan den kooper te geven.

MINDERJARIGE VAN JAARSVELDS.

Op aanzoek van advokaat Watermeyer, volgens het rapport van den meester, werd aan de moeder verlof gegeven een deel der hun nagelaten plaats Wolvekloof, Wodehouse, te verkoopen om van een verband en andere schulden af te raken en een huis voor de familie te bouwen.

SWART *vs.* DICEY.

Advokaat Graham voor appellant. Een appèl van een uitspraak door den magistraat van Stutterheim. Appellant had respondent aangesproken voor £20 wegens leed hem berokkend door diens bul, die op zijn land was gekomen en hem in de lucht gegooid en gestoken had. De magistraat, na eenige getuigen gehoord te hebben, gaf een uitspraak van absolutie van de instantie. Rechter Buchanan zeide dat het appèl toegestaan en de zaak aan den magistraat moest worden terugverwezen, daar dese geen uitspraak gedaan, maar om een technisch punt absolutie van de instantie gegeven had.

Hof verdaagd tot heden.

TELEGRAMMEN.

Overzeesch.

DE SHAH VERMOORD.

LORD LOCH ONTKENT.

Ontvangen en gepubliceerd 4 Mei, 3.30 n.m.

Londen, 3 Mei. — (*Reuter.*) — De shah van Perzië is heden door een dweeper bij het binnentreden van een heiligdom te Teheran door het hart geschoten. Hij overleed hedennamiddag te 4 ure.

De koningin is terug naar Windsor.

Lord Loch heeft heden avond in het hoogerhuis de bewering der Parijsche *Temps* volstrekt ontkend als had hij aan het hervormingscomité in 1894 den inval in Transvaal aan de hand gedaan, of aan Lionel Phillips vragen gesteld over wapenen en schietgoed.

MEER OVER LORD LOCH.

KRANTENGEVOELENS.

ITALIANEN AAN DE ROODE ZEE.

Ontvangen en gepubliceerd 4 Mei, 3.30 n.m.

Londen, 3 Mei. — (*Reuter.*) — Lord Loch heeft, in het hoogerhuis de bewering van zich wijzende dat hij aan het hervormingscomité in 1894 een inval in de Transvaal voor oogen stelde, beschreef de opgewondenheid die er bij zijn bezoek te Pretoria in dat jaar heerschte, en zeide dat hij toegaf aan president Kruger's verzoek om Johannesburg niet te bezoeken, maar bij den president er op aandrong om de grieven der uitlanders te verhelpen. Lord Loch zeide verder dat hij, in antwoord aan een deputatie van Johannesburgers op dien tijd, aanwees hoe weinig een opstand zou helpen, maar tevens te kennen gaf dat als het tot een opstand kwam, hij de politie aan de grenzen zou vereenigen en stappen nemen om Britsche onderdanen te beschermen, als president Kruger hierin faalde.

De *Times*, in een artikel over den Afrikaanschen toestand, houdt een warme lofrede op den heer Rhodes, en vraagt of het nu de tijd is om den bekwaamsten en ijverigsten imperialist in Afrika met ruwheid te behandelen.

De Parijsche *Temps* dringt bij president Kruger er op aan dat hij partij moet trekken van sijn sedelijke overwinning en aan de uitlanders hun wettige eischen toestaan.

De geheele Italiaansche krijgsmacht trekt in drie kolonnes op om Adigrat te ontzetten.

Kaap-Kolonie.

VERKIEZING TE PIKETBERG.

Piketberg, 1 Mei. — (*Speciaal.*) — Verkozen is heden, in plaats van sir David Tennant, tot L.W.V. de heer Daniel Jacobus Marais, met 458 stemmen tegen 234 voor den heer Pieter Jacobus Retief; 28 stemmen ongeldig. Hij is het eerste plaatselijke lid voor het kiesdistrikt.

HET NOORDEN EN HET OOSTEN.

Kimberley, 2 Mei. — (*Reuter.*) — Voor het H. hof kwamen een Noorweger en twee Indiërs, die beschuldigd werden van twee I.D.B. verschalkers in dienst van het speurders departement diamanten gekocht te hebben. De zaak tegen den Noorweger werd uitgesteld om getuigenissen in te winnen of hij bij zijn zinnen was. De anderen kregen 4 en 5 jaren harde pad. De rechter president maakte scherpe aanmerking op de onbevredigende wijze waarop de zaak voor de kroon was voorgedragen, en 't nalatig doorzoeken der verschalkers door de speurders, eer desen ze met verschalksteenen uitzonden.

SPOORWEGVERVOER TE MALMESBURY.

Malmesbury, 4 Mei.—(*Reuter.*)—Er is een groote stremming van vervoer aan het spoorstation alhier. Duizenden sakken met produkten liggen er met geen vooruitzicht op spoedig vervoer, daar slechts ses trucks op Zaterdag avond gesonden werden. Om het bezwaar te boven te komen heeft de stationchef zich gedwongen gezien om goederen te weigeren, daar al zijn deklakens reeds in gebruik zijn, en er geen kans is om de goederen terstond weg te krijgen. Reeds sedert eenige maanden hebben bezigheidslieden en het publiek er last mede gehad hoe hun goederen weg te krijgen, wegens het onvoldoende aantal trucks. Dan is er nog een grieve: dat passagierstreinen naar de Kaapstad gewoonlijk een uur te laat zijn, wat groot bezwaar geeft voor bezigheidslieden, die hun brieven dus niet met omgaande kunnen beantwoorden. Dit kan gemakkelijk verholpen worden als men den trein die weggaat een half uur later laat vertrekken.

VREES ONDER DE BOEREN.

Vrijburg, 4 Mei. — (*Reuter.*)—Er blijft een onverklaarbare beduchtheid onder de boeren te bestaan, vele van welke zeggen dat zij door hun bedienden gewaarschuwd zijn voor een naturellenopstand. De naturellen oogsten hun koorn groen in. Verscheiden families hebben een lager betrokken op Van Rooijen's plaats, aan de grenzen van Vrijburg en Kuruman. Men gelooft hier aan geen rebellie der naturellen, maar stellig is het dat de boeren groote hoeveelheden van geweren en schietgoed sich aanschaffen, en dat gedurende de maand de plaatselijke magazijnen meermalen geheel zijn leeggekocht. De magistraat heeft in geval van nood 250 geweren van de regeering bekomen.

TREURIGE TOESTAND TE SCHMIDTSDRIFT.

Schmidtsdrift, 4 Mei. — (*Speciaal.*) — Alles gestopt op Schmidtsdrift; niets kan over de pont gaan. Er wordt hongersnood verwacht binnen drie dagen.

Natal.

EEN TOONEELSPELERS-PROCES.

Durban, 2 Mei.—(*Reuter.*)—De heer Manning, regisseur van het Fortescue gezelschap, heeft een uitspraak van £100 en kosten tegen Ernest Searelle bekomen, wegens laster in brieven waarin te kennen werd gegeven dat Manning oneerlijk was. Appèl werd aangeteekend.

Oranje Vrijstaat.

EEN BAZAAR.

Reitz, 4 Mei.—(*Speciaal.*)—De bazaar van Zaterdag heeft £430 opgebracht. Eén hamel haalde £16. Goede opkomst bij het voorstellen van twintig nieuwe gemeenteleden. Mooie regens, vooruitzichten zeer goed.

Z.-A. Republiek.

HERVORMERS IN DEN TRONK.

Pretoria, 2 Mei.—(*Reuter.*)—Het uitvoerend bewind zal waarschijnlijk Dinsdag zijn beslissing in zake de hervormers geven. Geen verlof werd heden gegeven, maar eerw. Batts, doopsgezind predikant, heeft heden verlof gekregen om Zondag namiddag in den tronk voor de politieke gevangenen godsdienst te houden. De sterkst mogelijke invloed wordt aangewend op de regeering om zoo zacht mogelijk te handelen met de groote meerderheid der gevangenen, en men meent reden te hebben op de beste resultaten te hopen.

LORD LOCH EN DE JOHANNESBURGERS.

Pretoria, 4 Mei. — (*Speciaal.*)—In verband met Lord Loch's ontkenning van aanmoediging der Johannesburgsche rebellie en belofte tot gewapende Britsche interventie publiceert de *Volksstem* nu den vollen tekst van brief van Lionel Phillips aan Wernher te Londen. Deze brief werd gecopieerd gevonden in het private copieboek van Phillips. De brief bewijst onomstootelijk de belangstelling van Loch in een eventueele rebellie te Johannesburg en diens aanmoediging tot opstand, blijkens gesprek tusschen Loch en Phillips, zooals duidelijk gerapporteerd in bewusten brief.

SPOORWEGEN.

Pretoria, 4 Mei.—(*Reuter*).—Woensdag zal men beginnen met een opmeting voor werk aan den spoorweg Pretoria-Pietersburg, tot groot genoegen van alle belangstellenden.

De Hooge Commissaris en de Z. A. Republiek.

Sir Hercules Robinson heeft in de beide Kaapsche morgenbladen van gisteren een aantal telegrammen gepubliceerd tusschen hem selven, de Transvaalsche regeering en den Britschen agent te Pretoria over geruchten gewisseld die aldaar in omloop waren.

Het eerste telegram, van dr. Leyds, verklaart dat er geruchten in omloop zijn als werden de troepen voor Bulawayo bestemd te Mafeking opgehouden, en, als was het plan om een inval in de Transvaal te doen. In zijn antwoord ontkent sir Hercules dat de troepen te Mafeking blijven, verklaart hij dat de regeering geen vijandige bedoelingen tegen de republiek heeft, dat de officieren der troepen rechtstreeks aan hem verantwoordelijk zijn, en dat hij, schoon van vijandige bedoelingen der Transvaalsche burgers vernomen hebbende, om geen opheldering had gevraagd omdat hij de Transvaalsche regeering te zeer vertrouwde. Deze telegrammen waren van 20 April.

Een volgend telegram, gedagteekend 2 Mei, is van sir Jacobus de Wet aan den hoogen commissaris, en houdt in dat wegens onrustbarende geruchten over het masseeren van troepen tusschen Mafeking en Gaberones, en uitdrukkingen door officieren gebesigd, als bedoelde men een inval in de Transvaal, zoo als vermeld in een telegram van dr. Leyds, hij raden zou een gemeenschappelijk onderzoek door een commissie uit de Zuid-Afrikaansche Republiek, zamen met een paar vertegenwoordigers van zijn excellentie te laten doen. Van diezelfden dag is een antwoord van zijn excellentie, aan sir Jacobus de Wet vertellende dat zijn plan beleedigend zou zijn als het niet beuzelachtig was, en dat er niets waar was van al die beweringen. Na eenige inlichtingen voegt zijn excellentie er bij dat als de president met zijn verzekeringen geen genoegen neemt, hij iemand over de grenzen kan zenden om te zien wat er gebeurt, maar dat hij zelf van zulke verkeerde voorslagen als in het telegram gemeld verzoekt verschoond te blijven.

Een telegram, op denzelfden dag door dr. Leyds gezonden, houdt drie beëedigde verklaringen in, waarvan de voornaamste is die van S. B. J. van der Merwe, die op 10 April met kapitein Fuller een overeenkomst had aangegaan over het verhuren van zijn wagens voor een reis naar Bulawayo, en toen vernomen had dat hij in elk geval orders zou moeten gehoorzamen om, als dit pas gaf, oostwaarts te gaan. Dat 's naar de Transvaal, had hij geantwoord, en dit bleek zoo te zijn. Hij had toen gezegd dat hij daar bang voor was, want de boeren zouden hem schieten, maar de kapitein had geantwoord dat hij zelf te paard naar huis kon gaan, mits men het gebruik van zijn wagens had. Hij had toen beloofd een overeenkomst te sluiten, maar in plaats daarvan de zaak gaan aangeven aan de Transvaalsche regeering, zijnde hij zelf Transvaler. De tweede verklaring, van Lucas Groenewald, hield in dat een Engelsch officier van den naam van Jones hem verteld had van de troepen die men voor een inval in de Transvaal gereed hield als de heer Rhodes zou zijn aangekomen. De derde verklaring, van Lourens B. Lemmer, betreft het gesprek door Van der Merwe gevoerd, en komt met diens verklaring vrij wel overeen, behalve dat hij niet van kapt. Fuller maar—raad eens, lezer!—van den heer Weil spreekt.—De heer Leyds voegt er een betuiging van smart bij dat men in de Transvaal zich zoo verontrust over officieren praatjes, en zegt dat het goed zou zijn als er een eind aan kwamen. Nog een telegram van dr. Leyds spreekt van geruchten als souden 4,000 man troepen aan Aasvogel Kop, 2,000 te Mafeking, en overal aan de grenzen kleinere afdeelingen, allen met kleurlingen er bij, zich bevinden, en dat de voorste nog niet eens te Gaberones zijn, waar men een fort denkt op te richten. De Transvaalsche regeering vertrouwde de versekeringen der Engelsche, maar om de vrees der grensbevolking te versachten zal zij twee betrouwbare burgers naar de plek senden. In antwoord meldt de hooge commissaris aan den president dat alles valsch is, want kapt. Fuller was reeds op 8 April naar Engeland vertrokken, en de heele macht die naar Matabeleland ging, en die gedeeltelijk, om water te krijgen, een weg nabij de grenzen zou volgen, was 1,490 man sterk, waarvan 700 nog niet waren aangekomen. Wil de president hem niet gelooven, dan kunnen Transvaalsche beambten naar het Protectoraat gezonden worden om zich van alles te vergewissen.

Nog twee telegrammen. Het een is van sir J. de Wet aan den hoogen commissaris, zijn smart te kennen gevende dat de hooge commissaris sich over zijn bericht, wellicht om de door hem gebezigd bewoordingen, geërgerd had, en tevens omstandigheden meedeelende ten effekte dat president Kruger zijne excellentie volstrekt niet wantrouwde, maar het noodig achtte de vrees weg te nemen die de geruchten veroorzaakt hadden. Het ander is van den hoogen commissaris aan den president, ten effekte dat hij de gewisselde telegrammen zou laten publiceeren.

Transvaalsche Volksraadzitting.

DE OPENING.

(*Reuter-telegram.*)

Pretoria, 4 Mei. — De volksraadszitting is heden formeel geopend in tegenwoordigheid van een groote schare. Al de leden van den eersten volksraad waren in hun zaal bijeen. De heer S. W. Burger werd tot voorzitter, de heer A. D. W. Wolmarans tot onder-voorzitter herkozen.

Ook van den tweeden volksraad waren alle leden aanwezig, behalve de heer Geldenhuis, en even als met den eersten volksraad het geval was verdaagden zij na een korte zitting tot 3 n.m., wanneer dan de toespraak van den president van beide huizen in de raadzaal van den eersten volksraad zal gelezen worden.

[Uit de *Cape Argus* zien wij dat ds. Ennis de zitting met gebed zou openen.]

TROEBELEN IN RHODESIA.

MEER BULAWAYO BEWEGINGEN.

RHODES HEEFT NIET VERDER TE KUNNEN.

Bulawayo, 30 April.—(*Reuter.*)—Vuren zijn weder aan te Umguza te zien. Wellicht zijn de Matabele er teruggekeerd om de schaarschte van water te Thaba Induna.

Een Matabele kommando dreigde Dawson te lijf te gaan toen dese bezig was verschansingen te Matabele Wilson op te werpen. De Matabele werden aangevoerd door drie induna's te paard, maar konden niet recht tot vechten gebracht worden.

Het is onwaarschijnlijk dat de heer Rhodes het wagen zal om Gwelo te verlaten tot hij versterking krijgt uit Bulawayo, en eerst over drie weken zal Bulawayo genoeg voorzien zijn van manschappen, paarden en kost om een tocht naar Gwelo te ondernemen.

Het Shangani woud is gevaarlijk voor reizigers, als men niet met zeer sterke strijdkrachten er doortrekt. Een van Grey's verkenners, Lovett, gewond in het gevecht van 25 laatstleden aan de Umguza, is heden in het hospitaal overleden.

EEN VERPLEEGSTER.

NATURELLENBEWEGINGEN.

GRAAF GREY INGELICHT.

Bulawayo, 1 Mei. — (*Reuter.*) — Verpleegster Clarke is met den passagierswagen van Johannesburg over Mafeking hier aangekomen.

Heden morgen ging een detachement van Gifford's ruiterij naar Hoopfontein om voeraadje, toen de vijand eenige schoten op hen loste, maar weldra aftrok. Kleine troepjes naturellen sag men heden in de buurt van Gifford's huis. Kapt. Bisset vertrekt heden avond met ruiterij om gouvernementshuis te versterken.

Stad zeer rustig.

Naturellencommissaris Thomas heeft graaf Grey voorzien van een lijst van Matabele induna's, rebellen of vriendschappelijk.

GEVECHT DER RHODES KOLONNE.

Bulawayo, 2 Mei.—(*Speciaal.*)—Op 1 dezer heeft Rhodes met de Salisbury kolonne den vijand, 1,000 in getal, in een boschrijke streek 20 mijlen benoorden Gwelo een gevecht gehad, de rebellen wegdrijvende en er 20 doodende. Later vernielde de kolonne de omringende kralen, daar de vijand terugtrok. Geen gesneuvelden of gekwetsten. De kolonne denkt morgen Gwelo te bereiken. [Het oponthoud komt van de sterfte aan runderpest]. Bulawayo bedaard; mijlen ver geen rebellen te zien.

[De woorden tusschen haakjes bevatten slechts een gissing, daar het telegram wel van "oponthoud" en "runderpest" spreekt maar geen zin geeft.]

Kamp, 2 Mei. — (*Reuter.*) — De Salisbury kolonne onder kapitein Beale had gisteren haar lager bij Tarinlaagte (?) toen luitenant Eyre van de verkenners bericht bracht dat zijn voorhoede door een groote macht der vijanden was aangevallen, maar ze terug had gedreven. Kapitein Hoste werd gezonden met een troep te paard en raakte slaags met den vijand, omstreeks 25 doodende. Van ons werd niemand geraakt. Het lager is hedenmorgen zoowat 25 mijlen benoorden Gwelo.

Later.—De Salisbury kolonne is omstreeks 10 mijlen van Gwelo, waar zij heden zal binnentrekken. De Gwelo patrouille ontmoette ons gisteren, en berichtte dat alles rustig was. De heer Rhodes is wel.

SCHIETEN HIER EN DAAR.

GRAAF GREY EN DE DAGBLADSCHRIJVERS.

Bulawayo, 2 Mei.—(*Reuter.*)—De passagierswagen naar Mafeking is hedenmorgen omstreeks 9.30 vertrokken met een eskorte, daar men het vertrek had uitgesteld om het hooren van schoten aan den Tati weg. Omstreeks den middag hoorden men omstreeks 30 schoten in de richting van Napier's plaats, maar de reden is men nog niet te weten gekomen. De vijand toont zich nog van alle kanten, maar weet blijkbaar niet wat te doen.

Graaf Grey heeft hedennamiddag een zamenkomst met de redakteurs der plaatselijke bladen.

HULPTROEPEN.

Durban, 2 Mei.—(*Reuter.*)—De *Umbali*, met de hier geworven vrijwilligers voor de Gecharterde, kon gisteren niet uitloopen, maar is hedenavond te 5 uur vertrokken. Een groote volksmenigte was op de plek, en luide juichkreten weergalmde toen het schip de werf verliet, die door de manschappen hartelijk beantwoord werden. De husaren en infanterie te paard zijn aan boord de *Goth* ingescheept, die morgen met het aanbreken van den dag naar Oost Londen vertrekt.

Uit de *Cape Argus* van gisteren sien wij dat graaf Grey te Bulawayo een *revue* gehouden, een aantal van hen die zich bijzonder goed geweerd hadden lof toegezwaaid en verklaard heeft dat men te Bulawayo zoo veilig was als te Londen, en dat het eigenlijk onnoodig was geweest om troepen uit Engeland te laten ontbieden; met hulp van vrijwilligers uit Zuid-Afrika zelf kon men den vijand best meester worden. Slechts moest men voorzichtig zijn dat de Matabele niet, sich verspreidende, allerlei kwaad hier en daar in het land konden stichten.

MEER HUZAREN.

Oost Londen, 4 Mei.—(*Reuter.*)—De tweede bezending husaren uit de *Goth* zijn net aan wal gezet, en vertrekken heden naar Mafeking.

AANDEELENMARKT.

KAAPSTAD

(*Van de heeren Johan Jansen & Co., makelaars en algemeene agenten, No. 26 St.-Georgesstraat.*)

Maandag, 4 Mei 1896.

Markt stil.

GOUDAANDEELEN.

African Estate 43s 3d, Agnes Munro 21s 6d, Consolidated Gold Fields £12 5s, Crown Reef £12, Clydesdale Colliery 35s, De Beers £27 17s 6d, East Rand 140s, East Rand Coal and Gold 16s 3d, East Anglian 28s 6d, Florida 38s koopers, Ginsberg 41s koopers, Gordon 7s 9d koopers, Great Eastern Colliery 22s koopers, Herman Building 10s koopers, Klipfonteins 31s 6d, Langlaagte Estate 115s, Langlaagte Block Deep 37s, Leeuwpoort 7s 6d, Lyceenburg Gold Farms 25s, Main Reef 33s, May Consolidated 61s, Molyneux West 11s 9d, Midas Estate 78s, Randfontein 62s, Rietfontein Deep 18s, Roodepoort Heidelberg 33s 9d, Roodepoort United Mains 125s, Rand Colliery 20s 6d, Rand Nigels 19s, Vulcans 10s 8d, Vogelstruis Consolidated Deep 52s, Yorks 17s.

ANDERE AANDEELEN.

Argus 25s 6d, Aegis Assurance 150s, Colonial Fire 21s 0d, Commercial Fire 64s 0d, Equitable Fire £52 0s, Equitable Marine 21s 0d, Guardian Assurance 160s 0d, Colonial Orphan Chamber £325, S. A. Association £215, Gen. Est. & Orphan Chamber £180, S. A. Milling 37s 0d, Transvaal 5 percent £114 0s, Colonial 3½ percent £115 0s, Standard Bank £84, Bank of Africa £9 17s 6d, African Banking Corporation 87s 0d, P E Association 13s, P E Boating 30s, Union Boating 30s, Natal Bank A share £7, Natal Bank B share £3 3s 6d.

MIJNBERICHTEN.

WINSTEN.

Worcester, 4 Mei. (*Per Telegraaf.*)—De Worcester exploratie maatschappij heeft een uitdeeling verklaard van 15 percent, betaalbaar op 2 Jun.

ZIE OMMEZIJDE EN BIJVOEGSEL

Mordechai de Jood of de ware Patriot.

HOOFDINHOUD eener preek, geleverd in de Ned Ger. Kerk te Burgersdorp, tot de afgevaardigde leden der provinciale vergadering van den Afrikaner Bond, door ds D. H. Cilliers, en op verzoek der vergadering gedrukt.

"Zoekende het beste voor zijn volk."—Esth. 10 : 3.

(Gelezen Ps. 51; gezongen Ps. 61 : 14, 18;—165 : 5;—66: 7).

Het is ons eene vreugde des harten en tevens een groot voorrecht, geliefde broeders, meer bepaald tot u, als vertegenwoordigers van ons geliefd volk, een kort woord te richten. Sprekende tot mannen van gezond verstand, helder doorzicht en wijden blik, vertrouwen wij dat u ook uwe hooge roeping gevoelt en als zoodanig dit woord van raadgeving en vermaning in liefde zult aannemen en betrachten.

Het tekstwoord gekozen voor deze gelegenheid beschrijft u in kort Mordechai's levensdoel: "Zoekende HET BESTE voor zijn volk." Niet slechts het goede,—dat is te onbestemd—maar *het beste*, het edelste, gedreven door reine drijfveeren, ware vaderlandsliefde, edel nationaliteitsgevoel, vreemd van vuig belang.

ZIJN VOLK—dat is de sleutel die hier het hart ontsluit van den grooten volksman, dat warm klopt, ja gloeit van vaderlandsliefde, geheiligde liefde tot land en volk. Zoekende steeds het beste voor de welvaart van zijn volk, overal, onder elke omstandigheid, in voor- en tegenspoed.

Beschouwen wij nu kortelijks, ons tot voorbeeld, Mordechai den Jood, zoo als hij zich aan ons voordoet:—

I. *In de poort*: a) door den Koning vergeten, b) door Haman veracht en gehaat; nochtans zoekende het beste voor zijn volk;

II. *Voor de poort*: a) gehoorzaam aan des Konings wet, b) rouwdragende en deelende met zijn volk in hunne verdrukking;

III. *Binnen de poort*,—aan des Konings hof: a) hij blijft Mordechai de Jood, en b) staat in de bresse voor zijn volk.

I. Mordechai IN DE POORT, a) *vergeten van den koning*.

Vergeten—gelijk Josef in de gevangenis—moest ook Mordechai lang in de poort blijven zitten, hoewel hij eenmaal het middel in Gods hand was, om eene samenzwering tegen het leven des Konings te verijdelen (II 21). Die daad werd wel opgeteekend door den geschiedschrijver in de kronieken (II. 23), doch hij zelf ontving geene belooning, of verhooging. Als redder van des konings leven bleef hij echter nederig, streefde niet naar eer en aanzien. Hij "had het om niet ontvangen, hij gaf het ook om niet." Hij beroemde zich niet op zijne gaven en talenten—die wijsheid van boven, waardoor hij die samenzwering ontdekt had, maar bleef nederig zitten in des Konings poort. En hoewel niemand aan des konings hof aan Mordechai dacht, toch dacht hij aan zijn arm verdrukt volk, zoekende het beste voor zijn volk."

b) Door Haman gehaat en veracht.

Hoewel Mordechai daar in de poort zat vergeten van den koning, was er toch *iemand* aan des konings hof die aan hem dacht. Het was de trotsche Haman. Niet tevreden dat hij in zijn hart kon zeggen "tot wien heeft de koning een welbehagen om hem eer te doen, meer dan tot mij?" (VI 6), kon hij het niet verdragen, dat Mordechai daar in de poort zat en niet voor hem opstond. Hij werd vervuld met grimmigheid.

Doch Hamans geluk zon had haar middag hoogte bereikt en moest weder afdalen. "Hoogmoed gaat vóór den val en nederigheid vóór de eer," dat zou nu ook in Haman en Mordechai bewaarheid worden. Of, zoo als de dichter zegt:—

"Opgaan, blinken en verzinken,
Is het lot van ieder en dag.
En wij allen, moeten vallen,
Wien het licht beschijnen mag."

Ja, zoo gaat het in deze wereld van "opgaan, blinken en verzinken." Op alles van dien aard staat geschreven: vergankelijk, wisselvallig, ijdelheid.

Aan den anderen kant worden, helaas! menigmaal de ware weldoeners des volks vergeten, veracht, gehaat, zij blijven lang zitten in de poort des konings, terwijl anderen door omstandigheden toegelaten worden tot des Konings hof en zijne tafel, die het minder verdiend hebben. Ondank is bijkbaar 's wereld's loon.

Leert echter uit Mordechai's geschiedenis dat de Heere regeert, en dat er ook een boek der gedachtenissen—een gedenkboek—voor zijn aangezicht geschreven is, en dat gij ook op des Heeren tijd van uit de poort tot des Konings hof geroepen zult worden.

Doch voor Mordechai daartoe verhoogd werd, moest hij eerst in zak en asch zich verootmoedigen.

II. Zoo treffen wij hem aan *voor de poort*.

In de poort te zitten was eene eer. Aan weerszijden der poort waren rustbanken geplaatst, volgens Oostersch gebruik. Daar lezen wij, zaten de oudsten der stad om gerichtszaken te behandelen (Deut. 22 : 15; 25 7). Doch zoodra Mordechai van Hamans booze plannen tegen zijn volk gehoord had en hij een zak met asch had aangetrokken, mocht hij niet volgens wet in de poort inkomen (4 : 1, 2). Voor de poort dus en a) gehoorzaam aan des konings wet. Als onderdaan des konings moest hij in de eerste plaats des konings wet, hoe drukkend en grievend ook, gehoorzamen. Daardoor werd hij gevormd om later de groote staatsman, de leider en beschermer van zijn volk te worden. Had Mordechai in dit geval de wet overtreden, was hij in de poort blijven zitten of zelf ongeroepen tot den koning binnen den poort genaderd, smekende om het leven van zijn volk, men zou ter zijner verschooning kunnen zeggen: nood breekt wet.

Maar neen, Mordechai trachtte op constitutioneele wijze, herroeping van des konings edict te verkrijgen; of indien herroeping—zooals in dit geval met de wet der Meden en Perzen—onmogelijk is, dan toch verzachting te verkrijgen.

Welk een voorbeeld van gehoorzaamheid aan de wetten der regeering, ook voor ons volk en voormannen des volks, waar zij soms meenen, dat deze of gene wet ook drukkend en onbestaanbaar is!

Mordechai voor de poort b) *rouwdragend en deelnemend met zijn volk* in hunnen nood, gekleed in zak en asch (4 : 1, 2), ten bewijze van diep gevoelde smart. Hij leed zamen met zijn volk. Hij "ging uit door het midden der stad en hij riep met een groot en bitter geroep"—doch dat was niet al. Het bleef niet bij praten en deelnemen: "Ach, mijn volk ik ben jammer voor u!"

Neen, zijn volk in droefheid en rouw gedompeld, hij ook. Hij leed zamen met zijn volk; of zooals hij Esther liet weten: "alles wat HEM wedervaren was" (4 : 7). Hoe navolgenswaardig—mijn volk in rouw, ik ook: wat mijn volk wedervaart, wedervaart mij. Voorwaar, Mordechai was een met zijn volk, zonder zelfzucht en eigenbelang, "zoekende *het beste* voor zijn volk."

III. Doch haasten wij ons ter beschouwing van Mordechai *binnen de poort*—aan des konings hof. Hier komt zijn staatsmansgrootheid vooral uit: a) *Hij bleef Mordechai, de Jood*.

Zijn omstandigheden iemand gunstig dan klimt hij gemakkelijk op tot de hoogste eereposten, allen zijn echter niet bestand tegen de verzoeking, van hun vroegeren stand en afkomst te vergeten. Men vergeet zoo licht "de rots waaruit men gehouwen is." Niet weinigen worden, helaas! zoo spoedig opgeblazen, vergetende dat hun geluk zon ook weder dalen moet, gelijk die van Haman; en dat door schijnbaar nietige omstandigheden, ja, zelfs door een verachten Mordechai daar voor de poort, gekleed in zak en asch, vergeten en gehaat.

Mordechai—echter bleef Mordechai *de Jood*, noemde zich niet Mordechai *de Pers*, toen hij verhoogd werd aan het hof van den Perzischen Koning? Neen, de tweede in hoogheid onder den koning, loochende hij niet zijne afkomst, zijn taal, zijn volk. Hij schaamde zich niet de taal van zijn volk te spreken en te schrijven, zoo als, helaas menige Afrikaner, zoodra hij van uit de poort tot des konings hof verhoogd wordt. Neen—ach neen, hoewel zijn volk—gevankelijk weggevoerd, in ballingschap verkeerde en eigenlijk eene gevangenen waren, verstrooid en veracht, Mordechai *de Jood*, zoo schreef hij en onderteekende alle brieven en documenten gericht tot zijn volk. Hij was er trotsch op zich Mordechai *de Jood* te noemen.

Had hij zijn volk daar in de poort en voor de poort niet vergeten, ook hier aan des konings hof niet zijn volk zoo in hem vinden Mordechai *de Jood*, zoekende *het beste* voor zijn volk.

Welk een voorbeeld voor ware staatsmansgrootheid en edelheid van karakter.

Mijn volk moet in mij *altoos* en onder alle omstandigheden denzelfden man vinden. Niet slechts mooi praten en deelneming betoonen in de poort, zoekende ingang tot het hart des volks b.v. in den electie tijd, gelijk een Absalom deed; wanneer eene binnen de poort en aan des konings *hof*, door de stem des volks in een of andere betrekking geplaatst, dan mijn volk daarbuiten vergeten. Neen, *daar en dan* vooral moet mijn levensdoel zijn: "Zoekende het beste voor mijn volk.

Veranderingen van werk, van kleederdracht vereerd met een of anderen eertitel achter mijn naam—hetzij L.W.E., L.W.V., M.D. of V.D.M.,—niets ter wereld, welke verandering ik uiterlijk ook moest ondergaan, mag mijn hart hierbinnen veranderen met betrekking tot mijn volk. Ja, veel meer behoort mijn hart te gloeien van vaderlandsliefde naarmate ik meer invloed verkrijg bij den koning.

Tracht dus ook gelijk Mordechai den ingang tot uw hart steeds open te houden voor uw volk. Gij leiders en staatsmannen des volks! Laat uw volk uw volk zijn in den volsten zin des woords. Spreekt de taal en naar het hart van uw volk—, "aangenaam bij de menigte uwer broederen, sprekende voor den welstand van uw gansche zaad."

Doch vóór het zoo ver komen kan, vergeten wij niet, moet er een algeheele hervorming plaats vinden, niet alleen met onze volksvertegenwoordigers *binnen* de poort, maar ook met ons volk *in* en *voor* de poort.

En ach, sprekende over hervorming, zij het verre van ons dat wij ons geliefd volk onzacht zouden veroordeelen. Echter kunnen wij niet nalaten kortelijks in alle liefde op *eenige gebreken* te wijzen, vóór wij sluiten.

1 Vooreerst wijzen wij op het algemeen heerschend gebrek aan EENHEID onder ons volk "Eendracht maakt macht, doch tweedracht breekt kracht." Waar er tweedracht heerscht op maatschappelijk gebied, daar wordt de macht van het volk ondermijnd. Onmogelijk is het voor ons staatsmannen zich "aangenaam te maken bij de menigte hunner broederen," als de menigte onderling verdeeld is. Streeft dus naar eenheid wat betreft de groote vraagstukken van den dag.

Dank zij den Afrikaner bond, wiens streven het steeds was en nog is *eensgezindheid* te bewerken onder ons volk, ja wiens leuze is: het beste te zoeken voor het volk."

2. Gebrek aan STANDVASTIGHEID. Dit worde nooit van eenigen bondsman gezegd. Laat ons mannen zijn van vaste beginselen. Staan of vallen, maar wij verlaten onzen post niet. Geldt het eene levenskwestie, waar het welzijn van ons volk van afhangt, dan moeten onze staatsmannen kunnen rekenen op den steun van het volk.

3. Gebrek aan ZELFOPOFFERING voor een levende belangstelling in de welvaart van ons volk. Eigenbelang moet plaats maken voor volksbelang. "Dit of dat betaalt mij niet"—zoo hoort men dikwijls zeggen. Doch zoo sprak een Mordechai niet, toen hij daar vergeten en veracht in en vóór de poort zat.

Neem bijv. den Afrikaner Bond, hoe klein is het ledental in vergelijking met het Afrikaansche volk. Velen blijven tusschen boom en bast, zijn noch visch noch vleesch, eenvoudig omdat men niet iets wil opofferen voor de belangen des volks. Ontbrak het ons volk niet van laatstgenoemde deugd, de Afrikaner Bond zou heden niet slechts nauwelijks 10,000 leden tellen, maar twee en driemaal dat getal verdubbeld.

Doch waartoe meer? Ons hoofddoel toch was niet te spreken over de gebreken van ons volk, maar slechts te wijzen op Mordechai als den waren patriot, den oprechten bondsman. Zijn voorbeeld worde door elken Afrikaner nagevolgd—en vooral door u, gij mannen des volks, mijne broederen.

Gaat voort op den ingeslagen weg, het volk voor te lichten en te leiden in het rechte spoor.

Weest in de eerste plaats mannen van diepe godsvrucht, levende in de Vreeze des Heeren. Laat nooit eigenbelang, *eer of* zelfzucht oorzaak zijn dat het volk uw patriotisme in twijfel trekt.

En al is het dat gij ook menigmaal miskend en verguisd wordt, ja zelfs gelijk een Mordechai de Jood van den koning vergeten en door een Haman den vijand van uw volk gehaat, lang in de poort moet blijven zitten, laat u door niets ontmoedigen. Indien uw hoofddoel is *het beste* te zoeken voor uw volk, en gij gedreven wordt door reine vaderlandsliefde, zoo moogt gij verzekerd zijn, dat de dag uwer verhooging van uit de poort tot des Konings hof toch eenmaal aanbreken zal.

Denkt er aan Mordechai in de poort en *voor* de poort deed een even groot werk als *binnen* de poort "zoekende het beste voor zijn volk." Waartoe gij dus geroepen wordt, of in welke betrekking de Heere u ook plaatsen mocht, laat uwe leuze steeds zijn als mannen in wie 't volk vertrouwen stelt: "het beste te zoeken voor uw volk."

Weest eensgezind onderling standvastig. Wat gij ook onderneemt tot welzijn van uw volk, doet het met al uwe macht. Onze God zal het u doen gelukken. De Heere segene den Afrikaner Bond!

Zijn zegen ruste rijkelijk op al uwe beraadslagingen in deze dagen!

De welvaart van uw volk en mijn volk hangt veel af van uwe eensgezindheid en standvastigheid.

De Heere geve u de noodige wijsheid van boven!

De Afrikaner Band groeie, bloeie en drage gezegende vruchten voor dit en het nageslacht!

De leuze van elken Bondsman zij die van Mordechai: "Zoekende *het beste* voor zijn volk."

De Heere make ons tot een groot volk ijverig in goede werken. Daartoe zegene hij het werk van deze dagen.

God zegene u, mijne broederen!

AMEN!

SPORT.

Wedrennen.

LONDEN, 1 Mei. (*Per Telegraaf.*)—De 1,000 guinjes wedren is heden gewonnen door Thais. Sante Mawes 2, Jolly Boat 3.

SCHEEPVAARTBERICHTEN

TAFELBAAI.

AANGEKOMEN.

Mei 2—SS *Urd*, van Cardiff.
2—SS *Clan Murray*, van Liverpool.
3—SS *Drummond Castle*, van Londen.
3—Britsch schip *Drumlanig*, van San Francisco.

VERTROKKEN.

Mei 2—Mailboot *Tartar*, naar kusthavens en Natal.
2—SS *Methven Castle*, naar Port Nolloth.
2—SS *Nautilus*, naar Port Nolloth.
2—Britsch schip *Blythswood*, naar Royal Roads

LONDEN.

1 Mei. (*Per Telegraaf.*)—De *Grantully Castle* is Donderdag te 5 v.m. te Madeira aangekomen; de *Pembroke Castle* heeft dien dag te 9 n.m. Las Palmas verlaten, en de *Warwick Castle* heeft dit zelfde gedaan op Vrijdag te 11 v.m.

3 Mei. (*Per Telegraaf.*)—De *Clan Forbes* is op Zaterdag morgen van Liverpool naar Zuid-Afrika vertrokken. De *Tantallon Castle*, die van Southampton heden vertrekt, heeft 350 man infanterie te paard, 50 man van den staf van het Middelsex regiment aan boord genomen de *Spartan* 100 van het Middelsex regiment.

GEBRUIK

ENAMELINE,

VOOR KOOKKACHELS.

GEEN VUIL OF STOF.

Bespaart de Helft van den Arbeid

3d. BLIKKEN.

VERKOCHT DOOR ALLE WINKELIERS.

J. C. SMITH & Co.,

IJZER, KOOL EN TIMMERHOUT MAGAZIJNEN

Koloniaal en Amerikaansch Wagenhout,

STOOM ZAAGMOLENS,

80 BREESTRAAT & RIEBEEKS PLEIN

KAAPSTAD

BURGSTRAAT, KAAPSTAD

KOCH & DIXIE.

INVOERDERS VAN ALLERLEI IJZERWERK,

BEHOORT MEN ALTIJD EERST TE GAAN OM

KOMBUIS KACHELS EN LEDIKANTEN.

VOOR HET KOMENDE SEIZOEN BEVELEN WE AAN ONZE

TUINSPUIT van de beste kwaliteit.
GRASSPRENKELAARS, TUINBANKEN, HANGMATTEN.
PICNICMANDJES, bevattende alle benoodigdheden voor groote en kleine gezelschappen.
BERGKNAPZAKKEN (zooals op het vasteland van Europa in gebruik) zullen zeer nuttig bevonden worden voor bergbeklimmers.
Probeer ons **CARBOLINEUM**, die Houtbewarende vloeistof. Timmerhout, met deze uitstekende stof behandeld, zal met succes alle oorzaken van verrotting weerstaan.

AAN AANVRAGEN VAN 'T BINNENLAND WORDT PROMPTE AANDACHT VERLEEND

Boeren, die Ploegen, Eggen of Landbouw Gereedschappen noodig hebben behooren den grooten voorraad van de Heeren

R. M. ROSS & CO.,

Te bezichtigen, bestaande uit de volgenden:

Ransome's en Howard's, Amerikaansche en Zweedsche Ploegen,

Ransome's en Howards, Eggen,

Land Rollers, Damschrapers, Wanners, Mealiemolens en Schillers.

De Massey Harris Cultivator en Broad Cast Zaaier gecombineerd.

SPECIALE WIJNGAARD SPADEN, WIJNSTOKMESSEN, ENZ.

R. M. ROSS & Co.,

STRANDSTRAAT, KAAPSTAD.

NATUURLIJX GEZONDHEIDSZOUT.

Een Vonkelende, Verkoelende Drank.

BEVAT al de hoedanigheden van Engelsche en andere Minerale Wateren. Geeft kracht aan den Lever. Geneest Hoofdpijn. Zuivert het Bloed. Werkt op Natuurlijke wijze. Versterkt de Spijsverteeringsorganen.

KINDEREN HOUDEN ERVAN. PAS OP VOOR NAMAAKSELS.

Blikjes van een Kwart Pond, 9d. Blikjes van een Kwart Pond, 9d

GEFABRICEERD ALLEEN DOOR

WILKINSON EN SIMPSON,

Aan hun Laboratorium, NEW CASTLE-ON-TYNE.

Plaatselijk Agent de heer HUGH McGREGOR, 21 St. Georgesstraat, Kaapstad.
Verkocht door alle Apothekers en Kruideniers.

VERTEGENWOORDIGD IN ZUID-AFRIKA DOOR

CHAS. W. HOLMES, TIMBERSTRAAT, PIETERSMARITZBURG, NATAL.

P.S.—Meer dan 20,000 Blikjes zijn de laatste maand verkocht.

D. ISAACS & CO.,

DE KAAPSTADSCHE LEVERANCIERS VAN MEUBELEN,

STELLEN NU TEN TOON HUN LAATSTE ZEGEPRAAL

Het 'Jameson' Slaapkamer Set

(ONZE EIGEN MAAKSEL),

IN GOED GEDROOGDE SOLIEDE ESSCHENHOUT,

KOMPLEET,

£9 16s. £9 16s.

BEVATTENDE DE ARTIKELEN ALS HIERONDER:

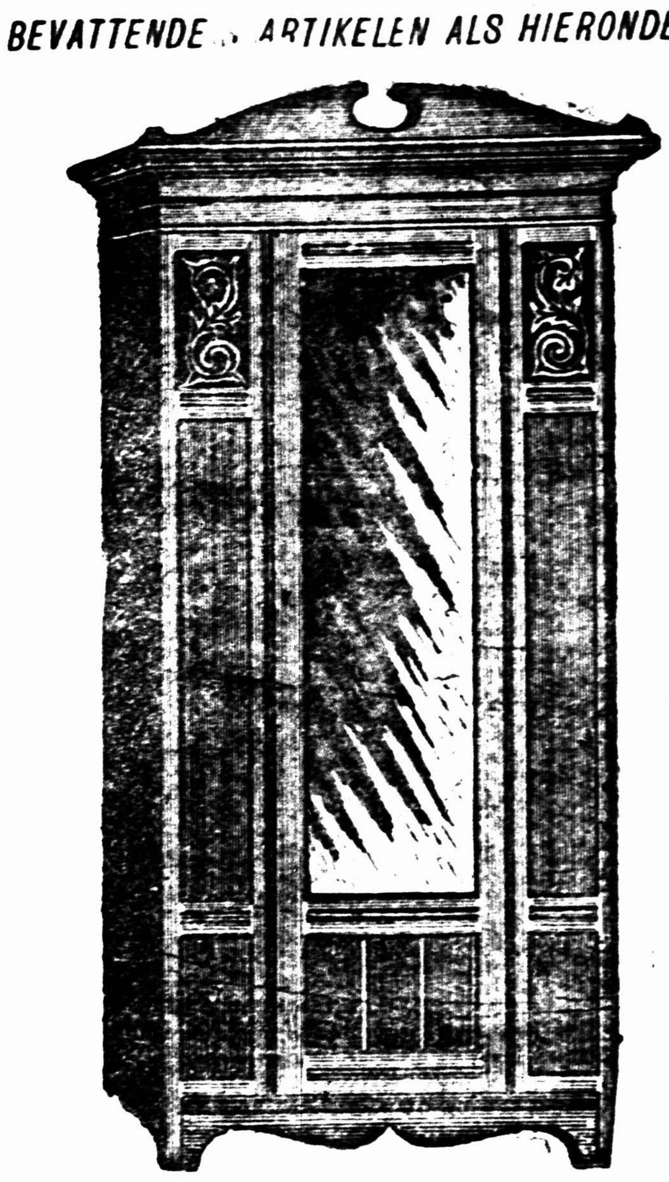

HANGKAST, 3 Voet 4 Duim wijd en 6 Voet 9 Duim hoog, met Spiegelglas 48 Duim bij 14 Duim. £5 5s.

3 Voet MARMEREN TOP WASCHTAFEL met Tichel Rug, met Klein Kastje beneden, en een Kapstok aan elke Zijde. £2 14s.

Voet KLEEDTAFEL voorzien van een Spiegelglas 18 duim bij 14 duim op patente wieltjes. £2 7s.

Bovengenoemde is aanmerkelijk beneden in prijs dan de inferieure ingevoerde artikelen en daar wij slechts hout gebruiken die goed gedroogd is in de Kolonie zullen Koopers het voordeel hebben van ons waarborg dat de artikelen de hitte van het klimaat zullen staan.

D. ISAACS & CO.

STOOM KABINET FABRIEK.	UITSTAL KAMERS.
BARRACK-STRAAT	LANGMARKT-STRAAT
EN	EN
BOOM-STRAAT.	PLEIN STRAAT.

KAAPSTAD

J. S. HOOGENDOORN

AANSPREKER, Enz.

BEGRAFENISSEN Aangenomen. Doodkisten Lijkkoetsen en Rouwgoed Geleverd in den Kortst mogelijken tijd tegen den billijksten Prijs. Riebeek House hoek van de Bree- en Kortemarktstraten

HET GENAS HEN ALLEN.

MIJNHEER,—Negen maanden geleden betuigde ik in een brief aan u van de goede uitwerking van RHEUMATICURO in mijn geval. Ik ben 60 jaren oud en heb 23 jaren lang geleden aan CHRONISCHE ASTHMA en RHEUMATIEK en zocht verlichting van vele beroemde geneeskundigen, en probeerde alles zonder baat te vinden en had in mijn geval alle geloof in menschelijke bekwaamheid verloren, tot dat ik RHEUMATICURO probeerde en in zijn mijn Neuralgia, Rheumatiek en pijnen in hoofd en aangezicht verdwenen en het nieuws is ver en wijd verspreid dat "Oommeester VAN ROOY amper heelemaal gezond was van die wonderlijke Medicijn," en dit was werkelijk het geval; elkeen die het probeerde beveelt het aan.

De heer JACOB VAN ZIJL van Vlakfontein (3 uur van Steijnsburg), is genezen van een schijnbaar ongeneeslijk geval van Rheumatiek en Jicht. Nooit, sei zijn moeder, Mevr. VAN ZIJL aan mij, was er een erger geval van "Koorts Ziekte," zooals zij het noemen. De eerste dosis RHEUMATICURO bracht de lijdende jonge man rustig slapen en medecijn werd voortdurend toegediend, en hoewel de buren en vrienden seiden dat zij niet verwachten dat hij leven zou, was *hij twee-maal hier*, en getuigde van de geneeskracht van de RHEUMATICURO en PILLEN.

De oude heer VAN DER WALT, van Reddersburg werd genezen door een bottel.

De heer A. COETZEE, Brandvlei, Middelburg, C.C. vond dadelijk verlichting. Mijn zoon JAN en zijn schoonvader, de heer J. A. SMIT, van Wonderboom, Burgersdorp, werden ook genezen maar ik moet uitsluiten—Ik blijf uw dankbare vriend, J.C. VAN

JONES RHEUMATICURO.

Het groote Zuid-Afrikaansche geneesmiddel voor Jicht, Rheumatiek, Rheumatische Jicht, Lenden Jicht, Heup Jicht, Aangezichts-pijnen, enz. en heeft vele duizenden gevallen, veel erger dan boven genoemden genezen. Is verkrijgbaar van alle Apothekers en Winkeliers door geheel Zuid-Afrika.

ZUID-AFRIKAANSCHE

Koninklijke Maildienst.

De "Castle Mail" Maatschappij.

DE Stoombooten derer Lijn vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m. via Madeira en Plymouth, te Sint. Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschen tijden.

Mei 13—ROSLIN CASTLE, Kapt. TRAVERS.
" 27—HAWARDEN CASTLE, Kapt. RIGBY.
June 10—TANTALLON CASTLE, Kapt. DUNCAN.
" 24—NORHAM CASTLE, Kapt. HARRISON.
Juli 3—GRANTULLY CASTLE, Kapt. BROWN.
" 17—DUNOTTAR CASTLE, Kapt. HAY.

EXTRA BOOTEN VOOR ENGELAND, VIA LAS PALMAS

LISMORE CASTLE, Kapt. LE SUEUR, omtrent April.
ARUNDEL CASTLE, Kapt. WINDER, omtrent Mei, doet aan St. Helena en Ascension.
DRUMMOND CASTLE, Kapt. PIERCE, omtrent Mei.
HARLECH CASTLE, Kapt. WARDEN, omtrent 10 June, doet aan St. Helena en Ascension
WARWICK CASTLE, Kapt. WALLACE, omtrent 14 June.
PEMBROKE CASTLE, Kapt. CREAGH, omtrent Juli, doet aan St. Helena en Ascension.
DOUNE CASTLE, Kapt. HARRIS, omtrent 22 Juli.

Voor Vracht of Passage vervoege men zich bij de Agenten van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ, (Beperkt).

UNION LINE.

Koninklijke Maildienst.

UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ (BEPERKT.)

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad, naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag, 4 uur n.m., als onder aanleggende.

VOOR ENGELAND.

May 6—NORMAN (Twin Screw), Kapt. JONES.
" 20—TARTAR, Kapt. MORTON.
June 3—MOOR, Kapt. GRIFFIN.
" 17—ATHENIAN, Kapt. COPE.
Juli 1—MEXICAN, Kapt. REYNOLDS.
" 15—NORMAN, (Twin Screw), Kapt. JONES.
" 29—TARTAR, Kapt. MORTON.

EXTRA BOOTEN VOOR ENGELAND

GULPH (Dubbele Schroef), Kapt. TYSON, omtrent 23 April, via Teneriffe en Madeira
GOTH (Dubbele Schroef), Kapt. BRENNER omtrent 7 Mei, via Teneriffe en Madeira
TROJAN, Kapt. MOSELEY, omtrent 21 Mei, Teneriffe en Madeira
GAUL (Dubbele Schroef), Kapt. TYLER, omtrent 4 June, via Teneriffe en Madeira
SPARTAN, Kapt. MARTIN, omtrent 18 June via Teneriffe
GREEK (Dubbele Schroef), Kapt. [illegible] 2 Juli, via Teneriffe
PRETORIA, Kapt. ARMSTRONG, omtrent [illegible] Teneriffe

Een van de Maatschappij's mooie Stoombooten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na de aankomst van deze Mailstoombooten.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND gangbaar voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen een vermindering van 10 percent op den Dubbelen Passageprijs.

RETOURKAARTJES voor HAVENS langs de KUST worden uitgereikt voor de terugreis binnen Drie Maanden per de Union of de Castle Maatschappij Stoombooten

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Union Stoomboot Maatschappij, Adderleystraat

Gedrukt en Uitgegeven door de Drukpers Maatschappij Van de Sandt de Villiers & Co. Beperkt, aan hunne Kantoor 41 St. Straat Kaapstad.

HET PARLEMENT.

Wetgevende Vergadering.

MAANDAG, 4DEN MEI.

De speaker in den stoel. Dit maal werd het gebed in eene hoorbare stem gelezen.
Een aantal petities werden ingediend.

KENNISGEVINGEN.

De heer Sauer zal Donderdag voorstellen dat het onder de tegenwoordige omstandigheden onwenschelijk is dat Sir Hercules Robinson het land verlaat.

De heer Merriman zal a.s. Dinsdag voorstellen dat het charter der B.Z.A.M. zal worden vernietigd.

POLITIEK DER REGEERING.

Sir Gordon Sprigg maakte toen een declaratie aangaande de politiek van het nieuwe ministerie. In 't breede is hun politiek die van de troonrede, te worden geamendeerd naar de omstandigheden.

SIR DAVID TENNANT.

Sir Gordon Sprigg—salaris van agent-generaal is £1,700. Hij dacht dat te min voor de diensten van den agent-generaal, en stelde voor het te verhoogen tot £2,000 zonder pensioen. Hij stelde voor de tweede lezing.

De heer Jones vraagt of de £2,000 alles zal insluiten dat de agent-generaal zal ontvangen. Hij is ten gunste van een ineengesmolten salaris.

De heer Douglas achtte de bill niet definitief genoeg. Het wordt niet gezegd of het salaris voor leven of slechts zoolang de gouverneur het goed vindt is.

De heer Tamplin denkt dat £2,000 lang niet genoeg is voor deze hooge betrekking. Hij noemde de som van £3,000 als nader aan de rechte som dan £2,000. Hij wilde niet dat de agent generaal zonder een penny in zijn zak zijn ambt neder moest leggen.

De heer Hay kon niet de kwalifikaties van Sir David aantoonen. Sir David is een geboren voorzitter, doch is hij de man die de Kolonie kan vertegenwoordigen? Hij had nooit gereisd was nooit te Peddie (gelach). Waarom heeft het ministerie dezen man aangesteld? Betaal den post goed, doch zend de rechte man.

Sir Gordon Sprigg zal antwoorden als de zaak in comité wordt behandeld.

De heer Merriman drong aan op een duidelijk antwoord met betrekking tot den tijd. Hij meende dat 5 jaar te lang is.

Sir Gordon Sprigg zeide dat de tijd een bijzaak is. Reeds was de betrekking door vier Koloniale mannen geweigerd voor Sir David het aannam.

De heer Schreiner wilde weten waarom de regeering de aanstelling niet zou maken voor 5 jaren, doch dat eene kennisgeving van ontslag van 6 maanden moet worden bijgevoegd.

De heer Molteno—de tijd is slecht gekozen om deze zaak te bespreken. Waarom moet men geld uitbetalen voor wij de toestand van het land hebben besproken? De premier heeft nu dan toch uitgevonden dat deze post eene belangrijke is? Hij wenschte hem geluk met deze ontdekking.

Sir Thomas Upington lacht dat het handelingachtig is om een kennisgeving van 6 maanden voor ontslag in de bill te voegen.

De heer Beard—men moest deze bill besproken hebben vóór de aanstelling van een agent generaal.

De heer Sauer hoopte dat de heer Schreiner een voorstel voor het comité zal brengen overeenkomstig zijn speech. Hij vindt niets in de bill om den premier te verhinderen een agent-generaal voor 25 jaar of eenig anderen tijd aan te stellen. De eenige manier om dezen ambtenaar te raken zou anders zijn per bill—altijd een omslagtige. £2000 is genoeg voor den post.

Col. Schermbrucker wilde weten of de ambt van agent-generaal een politieke zal zijn, m.a.w. Of hij zal moeten aftreden met het ministerie dat hem heeft aangesteld. Hij is ten gunste er van, omdat de positie van den agent-generaal eerst eene politieke is en dan eene commercieele. Is dit niet de bedoeling van de bill dan ziet hij niet de noodzakelijkheid er van in.

De tweede lezing aangenomen.
Comité op Woensdag.

MUNICIPALITEIT VAN SIMONSSTAD.

Sir Grdon Sprigg bracht in tweede lezing. Men wil een reservoir bouwen en andere waterwerken aanleggen. De regeering zal £350 betalen per jaar en de imperiale regeering ook zooveel. Men heeft gedurende de laatste maanden veel gehoord van een bijdrage tot de imperiale vloot. Dit zal ten minste een begin zijn.

De heer Brabant kan niet zien waarom Simonsstad meer bevoordeeld moet worden dan eenige andere plaats. Het vloot argument weeg bij hem niet zwaar.

De heer T. Molteno—deze bill sluit in een belangrijk beginsel. Hij wilde iets meer weten omtrent de correspondentie die tusschen deze en de imperiale regeering gepasseerd heeft.

De heer Jones—elk een die te Simonsstad gewoont heeft weet dat de plaats arm is. Als hoofdkwartier der vloot moet men veel kosten maken, en het is niet meer dan recht dat de regeering de inwoners te gemoed zal komen.

De heer Sauer ziet geen reden waarom Simonstad meer moet krijgen dat het noodig heeft. Men moet niet meer geven dan de renten op het kapitaal dat noodig is voor het aanleggen.

De heer Schreiner—veel van den grond te Simonstad behoort aan de imperiale regeering. De lasten der municipaliteit zijn dus naar evenredigheid grooter dan die van andere plaatsen, daar die gronden geene belasting betalen.

De heer Merriman—zal het niet beter zijn de reservoir zelf te bouwen aan dit gevaarlijk beginsel in te voeren? Wat zal Beaufort verhinderen om met hetzelfde verzoek met betrekking tot zijn dam op te treden?

Dr. Befry—beginsel is een gevaarlijke. De bill maakt geen provisie indien het kapitaal is afbetaald. Hij wilde de tweede lezing uitgesteld hebben totdat men meer informatie heeft.

Sir Gordon zeide de overeenkomst met de imperiale regeering heeft vele brieven gekost. Men weet dus niet of zij gereed zal zijn £5,500 van het kapitaal te betalen, indien wij de werken zelf in handen nemen.

Dr. Smuts sprak ten gunste van de bill.

De heer Laing zeide dat er zeer slechte provitie gemaakt is omtrent het te hulp komen van plaatselijke lichamen. Simonsstad maakt met recht aanspraak op onze ondersteuning.

Tweede lezing er door.
Comité aanstaande Woensdag.

BETALING VAN BECHUANALAND ANNEXATIE ONKOSTEN.

Sir Gordon bracht deze zaak in.

De heer Thompson vroeg of de minister iets weet omtrent correspondenties op dit punt.

De heer Faure antwoordde neen, doch hij zal onderzoek doen.

Tweede lezing aangenomen.

RUNDERPEST.

De heer P. J. du Toit vroeg of de regeering weet dat deze pest twee mijl ten zuiden van Mafeking is uitgebroken. Hij wilde burgers als politie hebben aangesteld.

De heer Faure zeide dat toen hij de eerste informatie kreeg de pest in Mashonaland was uitgebroken, en dat er dadelijk stappen werden genomen om ze tegen te gaan. Een cordon werd dadelijk getrokken en omtrent 200 gezonde beesten werden ook dood gemaakt. Toen de pest in de protectoraat was uitgebroken ging hij naar Mafeking en werd bijgestaan door den heer Hutcheon, kolonialen veearts. Er is een gerucht dat de ziekte in het distrikt van Vrijburg is uitgebroken. Een veearts is zoo heen en zijn rapport moet nog inkomen. Een aantal naturellen is ook in dienst genomen tegen 3s. per dag. Alles wordt gedaan. Hij heeft te Mafeking getracht jonge boeren als speciale politie aan te stellen. Hij wilde 6s. per dag betalen met een paard of 10s. sonder paard. Hij kon se niet krijgen onder 15s. per dag.

De heer Brabant vroeg dat de speech in Engelsch vertaald zou worden daar hij geen Hollandsch verstaat.

De heer Faure zeide dat men kan spreken in welke taal men verkiest, doch hij zou gaarne aan het verzoek voldoen.

De heer Van der Walt vroeg of het waar is dat een aantal ossen door het kwarantaine is gebroken?

De heer Faure zeide ja, doch dit was voor de stappen werden genomen.

"STANDING RULES."

De heer Hay wilde dat het comité de regels in revisie zal nemen. Na discussie aangenomen.

SELECT COMITÉ.

Een paar select comités werd aangesteld, en een paar bills ingediend.

PENSIOEN VOOR SIR DAVID.

Sir Gordon—dat het huis in comité gaat over de zaak; een pensioen van £1,200 voor den ex-speaker. Het pensioen te beginnen nadat sir David ophoudt te ageeren als agent-generaal.

De heer Tom. Louw hoopte dat sir Gordon de resolutie nu niet zal doordrijven.

De heer v.d. Walt denkt het is voorbarig nu reeds het pensioen vast te stellen.

De heer Jan du Plessis: de ex-speaker was zijn persoonlijke vriend, doch hij meende dat wij een verkeerd beginsel gaan vast stellen. Het is hem thans onmogelijk te seggen aan welken kant hij zal stemmen.

De heer F. le Roex gunt Sir David de £2,000 als agent-generaal, doch hij is tegen het pensioen. Was het dat Sir David wegens ziekte of ouderdom was afgetreden dan zou hij zeker voor een pensioen stemmen, doch nu kan hij het niet doen.

Dr. Te Water (Hollandsch) de bedoeling is dat het pensioen sal beginnen als Sir David ophoudt als agent-generaal te dienen.

De heer Warren oordeelt dat £1,200, het volle salaris van speaker, te veel is. Men moet naar de inkomsten zien in 't geven van pensioenen, en niet zoo maar sommen weggeven.

Sir James Sivewright: Toen Sir C. Brand als speaker bedankte werd hem een pensioen (volle salaris) gegeven. Nu is de tijd om het pensioen vast te stellen door de *vrienden* van den ex speaker.

De heer J. S. Marais: de precedent van Sir James houdt niet, want Sir C. Brand was afgeleefd toen hij bedankte. Niet zoo Sir David.

Aangenomen.
Comité—een maand hierna.

PORT ELIZABETH HAVENBESTUUR.

De heer Laing vroeg om papieren tusschen de regeering en havenbestuur.

De heer Douglas secondeerde.

Sir James Sivewright zeide dat hij geen objectie heeft zulks te doen. Toen hij onlangs te Port Elizabeth was kwam hij tot een overkomst met het bestuur. Het contrakt moet nog geteekend worden. Zoodra het klaar is zal hij het op de tafel leggen. Hij meende dat de nieuwe toestand een groote verbetering zal zijn. Tenzij eene verandering gemaakt worde zal verwarring moeten volgen. De bootmaatschappijen kunnen onder zijn contrakt geen monopolie krijgen. Een van de regulaties is dat men niet meer zal kunnen vragen dan den tegenwoordigen prijs. Oost Londen en Port Elizabeth zullen op denzelfden voet geplaatst worden, doch de toestanden verschillen.

De heer Merriman wilde een select comité in deze zaak.

De heer Jones zeide men denkt te Port Elizabeth dat het contrakt tot groot voordeel van de Kolonie zal zijn.

De heer Brabant sprak ook.

De heer Fuller was bang dat een of ander contraktant een monopolie zal krijg.

Aangenomen.
Het huis verdaagde om 5 uur.

Het groote komplot.

Dit is de titel waaronder de *Volksstem* van 29, ll. een aantal telegrammen over dr. Jamesons zaak meedeelt, ten deele reeds in ons blad verschenen. "De meeste," zegt onze tijdgenoot, "waren in cijferschrift opgesteld en zijn ontcijferd kunnen worden met behulp der bij Jameson gevonden Backford-McNiel-Code. In dit woordenboek vindt men door Jameson eigenhandig voor de woorden: Kruger, Transvaal, Boeren, Portugal, e. a. code-woorden aangegeven. Men heeft dus met geen gissingen hier te doen, en enkele telegrammen reeds vroeger hier gepubliceerd maar door ons niet overgenomen omdat wij ze niet verstonden,—wat wij wisten bijvoorbeeld niet dat "Cactus" dr. Harris beteekende,—zal men hieronder naast diegene vinden die geheel nieuw zijn."

14 November 1895. van kolonel Rhodes aan Stephens (assistent-secretaris Gecharterde Co. Ed. V.) Kaapstad.

Vraag dr. Jameson waar hij de 200 aangekochte paarden heengestuurd wil hebben. Morgen moet daarover beslist worden.

14 November. Van Stephens aan kolonel Rhodes, Johannesburg.

Jameson heeft geen paarden noodig. Wij hopen dat de aankoop weer ongedaan kan gemaakt worden.

7 December. Van kolonel Rhodes aan Bobby White. (Britsch officier in Bechuanaland—Ed. *V.*)

Dr. Wolff zal heden avond van Kaapstad naar Kimberley vertrekken. Zeg Jameson dat de polowedstrijd wegens wedrennen werd uitgesteld.

8 December. Van Bobby White aan kolonel Rhodes, Johannesburg.

Uw telegram van gisteren ontvangen. Wij hopen dat gij geen wijzigingen zult aanbrengen tenzij noodzakelijk. Reeds is er groote suspicie.

Daarom zal elk uitstel zeer schadelijk wezen.

11 December. Van kolonel aan White.

Informeer dr. Jameson om geen "heroes" (soldaten.—Ed *V.*) meer hierheen te zenden. Er is geen plaats meer voor hen. Ik stuur kapitein Heyman naar Grahamstown.

12 December. Van Jameson aan kolonel Rhodes, Johannesburg.

Ik heb hier alles klaar. Bobby White veroorlooft geen uitstel meer omdat het zeer schadelijk zou wezen. Dr. Wolff zal u alles uitleggen.

13 December. Van Stephens (Kaapstad) aan kolonel Rhodes (Johannesburg).

Dr. Jameson telegrafeert krachtig om aan te dringen dat geen uitstel plaats heeft bij vergadering aandeelhouders (samenzweerders van het Reform Committee.—Ed. *V.*) en laat Hammond de aarzelende deelgenooten meedeelen dat eenig uitstel zeer schadelijk is. Dr. Wolff zal in den breede op de direkteursvergadering de redenen uitleggen. De Londensche *Times* kabelt eveneens confidentieel dat alle uitstel der meeting een zeer onverstandig ding zou wezen.

18 Dec.—Van dr. Wolff (Johannesburg) aan Bobby White (Bechuanaland).

Ik adviseer dat gij dadelijk instructies geeft aan majoor Raleigh Grey (officier der Britsche Bechuanaland Politie, Ed. *V.*), om zoo spoedig mogelijk tweehonderd duizend van de overtollige ammunitie te sturen aan Gardner Williams (algemeen bestuurder der de Beer Mines, Kimberley, Ed. *V.*). Het is niet waarschijnlijk dat er nog uitstel sal komen.

20 Dec. Van Charwood (bediende van kolonel Rhodes, Ed. *V.*) te Johannesburg aan Stephens (assistent secretaris, Chart. Co., Ed. *V.*) te Kaapstad.

Kol. Rhodes heeft op 18 Dec. voor £10,000 en op 19 Dec. voor £7,000 op de G. chart. Co getrokken en het geld op dezelfde rekening als tot dusver geplaatst.

20 Dec. Van Beit, Kimberley aan L. Phillips, Johannesburg.

Ik gevoel mij hedenmiddag al weer erger en ben bedlegerig. Ik ontving den raad om Maandag voor een week naar het zeestrand te gaan. In mijne huidigen gezondheidstoestand kan ik van weinig nut zijn om in besigheid mee te helpen, maar ik ben zeer verlangend dat gij niet de flotatie der nieuwe compagnie (het hoogverraad Ed. *V.*) wat mij betreft een dag langer dan noodig zult uitstellen. Onmiddelijke flotatie is het meest gewenschte ding, daar wij nooit weten wat mag gebeuren indien thans uitstel komt.

22 Dec. Van Harris, Kaapstad, aan kol. Rhodes, Johannesburg.

Beit heeft aan Lionel Phillips getelegrafeerd om hem de verzekering te geven dat de voorzitter terstond vertrekken zal als de flotatie heeft plaats gehad. Uitnoodiging niet noodzakelijk.

24 Dec. Van Harris aan Jameson.

Gij moet niet oprukken voor Zaterdagavond. Wij vertrouwen dat het plaats sal hebben op Zaterdagnacht. Sinds dr. Wolff vertrokken is kwam er groote verbetering in de stemming onzer "subscribers."

26 Dec. Cactus (Harris, secr. Gecharterde Compagnie.—Ed. *V.*) aan kolonel Rhodes, Johannesburg.

Dr. Jameson zegt dat hij geen verlenging der "refusal" kan geven voor de flotatie langer dan eind December (Jameson weigert langer te wachten dan tot einde Dec.—Ed. *V.*) door den tegenstand der Transvaalsche boeren. De aandeelhouders (samenzweerders—Ed. *V.*) houden vergadering aan de Limpopo te Pitsani.

26 Dec. Cactus (Harris—Ed. *V.*) aan kol. Rhodes, Johannesburg.

Elf fraaie diamanten (onde soldaten—Ed. *V.*) zijn gezonden van De Beers Consolidated Mines naar Johannesburg.

27 Dec.—Van Harris, Kaapstad, aan Jameson, Pitsani.

Re Schele-land-concessie (Johannesburg Reform Committee. Ed. *V.*) werd de vergadering uitgesteld tot 9 Januari. Intusschen werd circulaire (Manifest Nationale Unie—Ed. *V.*), openlijk uitgegeven, en de opinie van alle belanghebbenden zal worden genomen en over hun gedragslijn beslist worden. Chas. Leonard komt morgen achtend hier. Gij moet geduldig wachten en ik zal mijn uiterste best doen; maar ik begin in te zien dat onze aandeelhouders in de Matabele-land-concessie (de troepen welke indertijd Matabeleland verowerden—Ed. *V.*), zeer verschillend waren van degene in de Sechele land affaire. (De Johannesburg-oproerlingen—Ed. *V.*)

27 Dec—Van Jameson (Pitsani) aan Jameson (Johannesburg).

Dr. Wolff zal verstaan wat die "distant-cutting" (Ed. *V.*) is. De Bechuanaland-politie zijn reeds opgetrokken. De waarborg werd reeds gegeven (in zake de imperiale autoriteit—Ed. V.). Laat Hammond oogenblikkelijk telegrafeeren dat alles recht is.

28. Dec. Van Harris, Kaapstad, aan Jameson, Pitsani.

Gould Adams een Britsch hoofdofficier—Ed. *V.*) komt Maandag te Mafeking en Heany komt vanavond. Na hem gezien te hebben moeten gij en wij een oordeel vellen over de flotatie, maar al onze vreemde (foreign) vrienden zijn u sterk tegen de affaire en beweren dat het publiek niet voor een enkele penny zal inschrijven, zelfs met u als direkteur.

29 Dec. Van Starr (Jameson—Ed. *V.*) aan Wolff, Johannesburg. 9.5 v.m.

Gij moet mij, zooals afgesproken, teneinde te beslissen wat de beste eindbestemming is. Laat adv. J. W. Leonard toespraken houden. Maar heden nacht zonder te falen de "cutting" (—Ed. *V.*) Ik heb groot vertrouwen in Hammond, Lawley en de mijnwerkers met Lee-Metford geweren.

Die van de telegrammen, zegt de *Volksstem* "welke van het kantoor der Gecharterde Compagnie te Kaapstad uitgingen, werden alle—blijkens er opgedrukten stempel—verzonden "On Company's Service (in dienst der compagnie). Het is voorts gebleken, ingevolge bij Jameson gevonden kopieboeken, dat orders waren gegeven om in Matabeleland alles klaar te hebben voor een inval van daar in de Z.A.R. gelijktijdig met die van Jameson. Een desbetreffend telegram uit Pitsani werd op den dag van Jameson's vertrek verzonden; de ontvangst daarvan is door kapitein Spreckley erkend. Deze officier seinde als volgt: Alles door ons gedaan, maar wij zijn ontevreden omdat gij ons niet toegestaan hebt met u samen te gaan. Ik trek op naar Johannesburg."

't Is een fraaie boel, en de Kaapkolonie mag dr. Jameson wel dankbaar voor een onderneming zijn die haar verlost van den verrader dien zij, meenende dat hij een vriend der Afrikaners was, als eersten minister aan haar hoofd had.

Z.-A. REPUBLIEK.

Uit berichten laat op 1 Mei hier ontvangen ziet men dat toen de volksraadsleden reeds binnenkwamen, en dat men in de eerste dagen van deze week het besluit der regeering over de hervormers kan vernemen, die aan de regeering een opgaaf van individueele redenen hebben gegeven waarom men de over hen uitgesproken vonnissen zou wijzigen. Onder de petities uit Johannesburg ten gunste der hervormers gezonden is er een uitsluitend door burgers, en een ten gunste van dr. Davies door telegrafisten geteekend, zijnde hij de doctor van hun vereeniging. Het heette dat in de buurt van Krugersdorp runderpest was uitgebroken.

In de *Volksstem* van 27 ll. vindt men telegrammen in de Jameson zaak die hier nog niet gepubliceerd zijn, en waarvan wij de verstaanbare—want die van Beit zijn het niet,—elders in dit nommer publiceeren. In een inleidingsartikel wijst onze tijdgenoot er op hoe, met al dat gepraat over grieven, hervormers als Charles Leonard en Hamilton, van de *Star*, toch zelf ontkenden dat de agitatie populair was. Toch is er in een hier verschijnend blad meegedeeld dat iemand die van wege de hervormers gezonden was om als wielrijder Jameson te ontmoeten, hem verwonderd vond dat er in Johannesburg geen twee duizend man gewapend waren om met hem samen te werken. Voor de geschiedenis—ziet voor de zaak soo als zij thans aanhangig is,—zou het van groot belang zijn te weten wat er tusschen Jameson en dien kapitein Heany besproken is die hem van kol. Rhodes kwam spreken. Die Heany is van vroeger bekend als behoorende tot een niet al fatsoenlijk ras, dat van den soldaat-speculant.

Van meer belang, maar per slot van rekening beroerd nieuws, daar het nieuwe verwikkelingen is die reeds soo ellendige geschiedenis brengt, is het volgende, reeds vroeger in een telegram in onze blad vermeld:—

"Men herinnert zich dat de Britsche hooge commissaris voor Zuid Afrika, Sir Henry Loch, gedurende de maand Juni 1894 de gast der Transvaalsche regeering was, tijdens een bezoek aan Pretoria, in verband met de Swazilandaangelegenheid.

"Het heeft reeds toenmaals de aandacht getrokken dat door *agents provocateurs* getracht werd troebelen te verwekken, doch nooit had men vermoed wat nu met veel zekerheid als vaststaande door ons wordt meegedeeld, dat namelijk sir Henry Loch toen ter tijde het gewapend verzet van Johannesburg heeft gesuggereerd en aangeraden.

"In een tweetal ontmoetingen met Lionel Phillips, (thans wegens hoogverraad veroordeeld) nam de Britsche hooge commissaris nauwkeurige inlichtingen bij Phillips over de te Johannesburg aanwezige vuurwapenen, beweerende dat indien men over 3000 geweren kon beschikken en het zes dagen tegen de boeren kon uithouden hij, Loch, ondernam om gewapende Britsche interventie uit te lokken. Intusschen zou deze Britsche hooge commissaris beloofd hebben om de hangende Zwaziland kwestie nog een zestal maanden aan het lijntje te houden, tevens de hoop uitdrukkende dat in dien tijd Johannesburg klaar zou wezen.

"Thans is dezelfde persoon, blijkens een deser dagen in Zuid Afrika ontvangen kabelgram, de dagelijksche raadgever van den Britschen minister van Kolonien, Chamberlain. Het is ons niet moeilijk te raden wat het Engelsche volk van zijne raadgevingen te wachten heeft.

"Een Britsche hooge commissaris die gedurende een officieel bezoek aan de Transvaalsche regeering met Transvaalsche ingezetenen over

een gewapende rebellie raadpleegt, is een fraaie tegenhanger van de Kaapkolonischen premier, die zijn positie als hoofd der Gecharterde company misbruikte tot het Jameson schandaal.

"Wij hopen dat de regeering het Loch verraad zal onderzoeken en verdere beleedigende dépêches uit Downingstraat zal beantwoorden met een duidelijke uiteenzetting van het ontwijfelbaar aandeel dat de Downingstraat ambtenaren gehad hebben in de schending der Londensche conventie."

Ook het rapport van de dynamiet commissie verschijnt in zijn geheel in de *Volksstem*, maar 't is te lang om over te nemen. Als betrokken partijen worden genoemd de Nederlandsche maatschappij, de besteldienst en de fabriek van ontplofbare stoffen. De Nederlandsche maatschappij heeft, volgens de commissie, vooreerst nalatigheid betoond wat het toezicht op den wissel betrof tusschen het dynamiet terrein en de rangeer-lijnen (rangeeren is "shunting"); ten tweede door geen bevredigende instructies te geven aan ondergeschikten wat de behandeling van ontplofbare stoffen betrof. Wat den besteldienst betrof was het de vraag of het geen bij de aflevering, of liever poging tot aflevering, der dynamiet geschied was aan den dienst of aan Lippert's magazijnhouder te wijten was, want hier had men onderling strijdige getuigenissen; maar in elk geval zou het ongeluk niet hebben plaats gehad als niet de besteldienst-maatschappij om een geschil over een ellendige £3 de dynamiet weder naar het spoorwegterrein had teruggebracht. Over den agent van de fabriek laat zich de commissie scherper uit. Waarom kregen de magazijnmeesters verlof om, toen zij wisten dat een met spring gelatine geladen trein op 17 Feb. afgeladen moest worden, de magazijnen te sluiten? Waarom kon de heer Rutherfoord, vertegenwoordiger van den agent, verklaren dat het hem "niet convenieerde" vóór 9.30 v.m. aflevering te ontvangen? De agent had de publieke veiligheid niet in acht genomen, zijn employés hadden meest voor eigen gemak gezorgd. "Grooothandelaars," zegt het rapport, "waren, zooals uit de getuigenissen blijkt, steeds gewillig afleveringen te ontvangen van 6 ure v.m. tot 5 ure n.m. Aangezien het 2, ja soms 3 dagen neemt om een gewonen trein springmateriaal af te leveren, moet de handelwijze van den agent in deze ernstige zaak, als in de hoogste mate zorgeloos en onverschillig worden aangemerkt. De agent gaf blijkbaar zeer weinig er om wat met het dynamiet gedaan werd, hoe er mee omgesprongen werd, zoolang hij het verschil in vrachtprijs niet te betalen had." De commissie geeft daarna technische redenen waarom zij het moeilijk acht tot de rechtstreeksche aanleiding van het ongeluk te komen. Er had een botsing plaats gehad, maar die botsing zou tot geen ontploffing geleid hebben als de ontplofbare gelatine van goede kwaliteit was. Dat was zij echter volgens deskundigen; en het feit dat kisten op den grond waren gevallen zonder te ontploffen was ook voor niet deskundigen een aanwijzing hiervan. Wat het pakken betreft had men zich niet streng aan de wet gehouden, en dit kon de oorzaak van het ongeluk geweest zijn. Dat de gelatine in orde was, had men door een scheikundig onderzoek bewezen, en de heer Taddlock, een vermaarde specialiteit, had verklaard dat het onmogelijk voor goede gelatine was om door den gegeven schok te ontploffen. "Ofschoon," zoo eindigt het rapport, "uit het getuigenis ... gebleken is, dat er verschillende onvoorzichtige en onverschillige handelingen hebben plaats gehad, die misschien konden hebben bijgedragen tot de ontploffing, is de commissie er niet in geslaagd, de directe oorzaak te ontdekken. Het is ook gebleken dat bij het af en opladen van de goederenwagens in de trolleys, men somtijds zeer onverschillig en ruw te werk ging, zoodat zeer waarschijnlijk de directe oorzaak misschien daar haar oorsprong heeft gehad, in welk geval het nooit te ontdekken zal zijn, omdat de personen die in de onmiddellijke nabijheid waren, allen verdwenen zijn."

Volgens de *Transvaal Advertiser* hebben de doodvonnissen tot gevolg gehad dat den volgenden morgen op de markt de prijs van aardappels en voraadje zeer daalde.

De *Volksstem* van 30 ll. heeft een mededeeling over het volksraadslid Lucas Meyer, ten effekte dat zijn kiezers, na eerst geoordeeld te hebben dat hij zich in de laatste troebelen niet geheel naar eisch had gedragen, thans van dit oordeel zijn teruggekomen. Verder bevat onze tijdgenoot een artikel met ... tegen de Britsche regeering in verband met de telegrammen, die in zijn mond wel gerechtvaardigd zijn, maar, mag men vragen, is het raadzaam om te veel in zaken als deze te zeggen? Rhodes met al zijn volkje koen weg te krijgen, dat nu thans binnen den kring der practische politiek, bleek het dat de rijksregeering met hem onder eene deken lag, dan zou het meer bezwaar geven om den strijd te voeren, want al te veel te hechten hetzij aan den zin van recht die het Britsche volk eigen zal zijn,—waar trouwens onze Transvaalsche tijdgenoot niet bijster veel aan geloofd,—hetzij aan de verontwaardiging der groote mogendheden, dat lijkt onder de omstandigheden maar half raadzaam.

"Op Zondag, 19 April," zegt een correspondent van de *Potchefstroomer*, "vernamen wij van een verschrikkelijk ongeluk dat bij de weduwe De Beer plaats vond. Het gebeurde op voornoemden dag dat de weduwe De Beer op een bezoek uit was, en haar zoontje, dat acht jaren oud is met een geladen geweer speelde; hij en zijn zustertje van zes jaar oud waren bij elkander, toen het schot af ging en zijn zustertje in den mond trof. Verschrikkelijk is het zoo iets te aanschouwen; het kind leeft echter nog maar er bestaat weinig hoop op herstel, daar zij niets kan genieten. Het was een schot loopers, dat haar in den mond trof en onder het oor uit in den rechter schouder."

Ten slotte is nog, uit gisteren avond laat ontvangen telegrammen, te melden dat de spoorweg Krugersdorp Klerksdorp op Zondag ll. tot groote verheuging der bevolking geopend is, dat aan Booysen's plaats een naturel met pokken besmet gevonden is, en dat de goudwinst der Scheba te Barberton met 800 ons concentraten er bij gerekend, in April 10,337 ons 6 wichtjes, 4 grein bedragen heeft.

Tachtig Gewapende Burgers.

DE STERKSTROOM DEMONSTRATIE.

(*Op verzoek hier geplaatst.*)

Aan den redacteur van de *Cape Times*, Kaapstad.

Mijnheer,—Onder bovenstaande opgangwekkende hoofdlijnen neemt gij een verslag over in uwe uitgave van den 21sten dezer uit de *Queenstown Representative* van wat plaats gevonden heeft bij de wapenschouwing onlangs door mij te Sterkstroom gehouden. Voorheen heb ik zorgvuldig vermeden antwoord te geven op eenige beschuldigingen en valsche en kwaadwillige rapporten die door u en anderen van uwe Engelsche tijdgenooten van tijd tot tijd mij ten laste zijn gelegd. Het zou mij zeer aangenaam zijn geweest aan dit verslag, als mede aan uwe opmerkingen in een onlangs verschenen artikel dezelfde stilzwijgende minachting te hebben betoond, doch in den tegenwoordigen hachelijken politieken toestand in de geschiedenis van Zuid Afrika, zou mijn in gebreke blijven geen uitleg te geven, verkeerd kunnen worden beoordeeld. Het doet mij genoegen te zeggen—slechts door dezulken die altijd gereed en gewillig zijn elke handelwijze van den ongelukkigen Hollandschen boer verkeerd te beoordeelen en uit te leggen.

Vergun mij, heer redacteur, u en dezulken van uwe lezers die zoo erg verlangen om een andere kleur aan onze onschuldige demonstratie te Sterkstroom te geven, op het rechte pad te brengen.

Om kort te zijn: gedurende de laatste vier jaren heb ik best geslaagde wapenschouwingen in het distrikt Albert gehouden. De boeren in het distrikt hebben groot belang in deze vergaderingen betoond en hun scherpschieten is veel verbeterd. Bekers voor scherpschieten den zijn den boeren aangeboden door mannen zooals den edelen heer J. H. Hofmeyr, den hoog-edelen heer C. J. Rhodes, den edelen heer D. P. Graaff de heeren Harris en Co. (juweliers te Kaapstad), en anderen. De boeren te Sterkstroom verlangden zeer hard naar om in plaas voetsporen te volgen, en gedurende de laatste zes maanden hebben eenige der voormannen en meest invloedrijke boeren mij herhaaldelijk verzocht de plek persoonlijk te bezoeken om deze zaak voor hen aan den gang te zetten. De bewering dat ik naar Sterkstroom ging om de agitatie tegen de brandziektewet met een vertoon van wapenen te ondersteunen is dus niets meer of minder dan een moedwillige leugen.

Er is openlijk gezegd geworden dat deze wapenschouwings berekend zijn om een gevoel van onrust onder de burgers op te wekken gedurende dit critisch tijdperk, en om het ongelukkige gevoel van rassenhaat, dat ongetwijfeld nog bestaat, te bevorderen.

Vergun mij u te zeggen, heer redacteur, dat het niet de onschuldige demonstraties zooals die te Sterkstroom plaats gevonden hebben, zijn die een gevoel van onrust verwekken en rassenhaat bevorderen, doch wel het feit dat u en uwe tijdgenooten zoo altijd gereed en gewillig zijn om valsche, kwaadwillige en overdreven rapporten op te stellen en te publiceeren van alles dat betrekking heeft op de Hollandsche bevolking van dit land, niet alleen in deze Kolonie, doch ook in de Zuid Afrikaansche republiek. Ik beweer dat het grooter deel van de moeielijkheden waarmede het Transvaalsche volk nu te kampen heeft, dat het haatgevoel en wantrouwen dat tusschen de burgers van die republiek en de uitlanders bestaat, veroorzaakt zijn door een vervloekt en ellendig gedeelte van de Engelsche pers.

Gij en uwe mede journalisten hebben ongetwijfeld getracht het publiek te misleiden door te kennen te geven en het te doen voorkomen alsof de wapenschouwing gehouden was om de regeering bang te maken met betrekking tot de brandziektewet; om een gevoel van onrust en oorlog onder de menschen op te wekken, en om hen voor te bereiden om de Transvalers te helpen ingeval van oorlog! Deze beweringen zijn tastbare onwaarheden, en slechts bestemd om kwaad te doen. Om u aan te toonen hoe eenzijdig en valsch dit rapport zoowel als de telegrafische berichten zijn die terzelfder tijd gepubliceerd werden, vergun mij u eenige feiten mede te deelen. Toen ik de tachtig burgers te Putterskraal ontmoette was het eerste dat ik deed, hen driemaal hoerah voor onze koningin te laten roepen, die even lustig werden geuit als tachtig Engelschen zouden hebben gedaan. Toen zeide ik aan de burgers dat ik verblijd was te zien dat zij zoo gereed en gewillig waren met gebruik van wapenen te leeren en dat, indien het noodig mocht zijn zij even gereed en gewillig zouden zijn voor hun vlag te vechten. Deze toespraak werd met groote geestdrift door de burgers aangehoord. Ik kan u ook melden, heer redacteur, dat het laatste dat de burgers deden voor zij uiteengingen was nogmaals driemaal hartelijk hoerah te roepen voor hunne koningin. 't Spreekt van zelf dit alles is zorgvuldig uit uwe telegrafische berichten en de rapporten uitgelaten—het zou den redacteur niet behagen—het publiek wil niet gelooven dat Hollandsche boeren hoerah's voor hun koningin willen roepen.

Wat betreft de bewering dat er kogels door de lucht floten en dat de jonge Hollandsche boeren overtreding pleegden op de plaatsen van de Engelsche boeren en op hun vee schoten, ik kan slechts zeggen dat dit alles niets meer is dan een samenschakeling van onwaarheden. Elk patroon dat afgeschoten werd was door mij en de benoemde kommandanten onderzocht, en ik ben er zeker van dat geen mensch die bij zijn verstand is de bewering dat de burgers op het vee van Engelsche boeren geschoten hebben zal gelooven.

De melding in het rapport gemaakt van de vergadering met betrekking tot de brandziektewet zal geen antwoord van mij uitlokken. De tijd zal leeren wat een overgroote meerderheid van landeigenaars dezer Kolonie tegen de wet zijn. Zij hebben het echter zwaar omdat zij geen vertegenwoordigers hebben die gewillig zijn zich naar het naastbijgelegen telegraafkantoor te spoeden om valsche en overdreven telegrammen te zenden van wat *niet* plaats gevonden heeft.

Ten slotte kan ik slechts zeggen dat ik het altijd mijn plicht zal achten wapenschouwingen zooals er een te Sterkstroom plaats gevonden heeft aan te moedigen, ondanks uw verzoek aan den procureur-generaal om er een eind aan te maken.

Aan den anderen kant kan ik u en eenige uwer tijdgenooten verzekeren dat er zeer veel door u kan worden gedaan om eensgezindheid onder de Engelsche en Hollandsche bewoners van Zuid-Afrika te bevorderen, indien gij slechts den "boer" wildet leeren beoordeelen naar de omstandigheden waarin hij geplaatst is en met inachtneming van het licht dat hem gegeven is, en wat minder ijver wildet betoonen om hem verkeerd te beoordeelen, en om elk gevalletje waardoor gij denkt hem te kunnen schaden en vernederen in de oogen van zijne mede-kolonisten te publiceeren en alom te verspreiden. Indien gij dit slechts wildet, zouden termen als "rooinek" en "boer" spoedig in het vergeetboek geschreven staan.

Ik ben, enz.,
D. P. VAN DEN HEEVER.

Venterstad, 25 April 1896.

DE BEGROOTING.

Zoo als vroeger vermeld is biedt de begrooting van uitgaven voor het financieele jaar 1896 97 een zeer groote vermeerdering, en hiervan zijn de volgende bijzonderheden de vermelding waardig.

Voor het departement van den eersten minister, waaronder de uitgaven behooren voor den gouverneur, het parlement, het kantoor van den minister en het departement van naturellenzaken, bedraagt de netto vermeerdering £2,522. De verhoogingen zijn ten deele het natuurlijk gevolg van de inlijving van Bechuanaland en van de aanstelling van een specialen commissaris met staf voor Oost Pondoland. Verder een paar verhoogingen van traktementen, zoo als van den secretaris van den eersten minister en den magistraat van Xalanga, die ieder, laatstgenoemde om bijzondere verdiensten, van £600 op £700 gebracht zijn.

Dan komt het departement van den koloniale secretaris. De onder-koloniale secretaris is van £900 op £1,000 gebracht, maar de departementale uitgaven zijn over het geheel verminderd, waarschijnlijk om het verdwijnen van posten die bij andere departementen gevoegd zijn. Tegenover een vermeerdering van £2,304 voor Valkenburg staat een vermindering van £7,607 voor Robbeneiland, zijnde waarschijnlijk ontvangsten hierbij in aanmerking genomen. Voor het gekkenhuis te Fort Beaufort is de vermeerdering £2,155. Bechuanaland is de oorzaak van een vermeerdering op distriktsgeneesheeren; hospitalen, enz., zijn vermeerderd met £10,016, ten deele om nieuwe inrichtingen, maar meerendeels omdat die uit de Transkei er bij zijn gevoegd, in plaats van onder naturellenzaken te vallen. Voor de Kaapsche politie £2,675 meer, voor een groot deel om nieuwe revolvers. Vermindering op eeredienst en verkiezingen. Onder gemengde diensten vindt men £3,000 voor het gebouw van het Grahamsstadsche museum op het pondspondsgewijze beginsel, en is de Koloniale geschiedschrijver van £50 op £100 verhoogd. Op bandieten is een verhooging van £4,700, hebbende men verleden jaar het onderhoud te laag geschat, en alles wordt trouwens duurder in dit gelukkige land. Zoo is 't ook met het Porter Verbeterhuis, £1,200 meer omdat er niet genoeg voor tucht en kost was gerekend. Gevangenissen zijn met £11,181 wegens een uitbreiding van gebied verhoogd die onder anderen een vice-inspekteur noodig heeft gemaakt. Voor schrijfbehoeften en magazijn £2,122 meer, om reden als voren. Verminderingen op het verdedigings-departement en de C.M.R. worden meer dan opgewogen door £6,419 vermeerdering voor vrijwilligers, die onder anderen, in verband met het verdedigingsplan tegen Russen (of Transvalers?), over de £4 000 voor jassen krijgen. Onder de £191,470 voor onderwijs is een vermeerdering van £1[illegible] meer voor "gewone bedeeling"; onder de £21,403 voor onderwijs in naturellenlanden een van £2,082.

Nu de schatkist, waar de assistent schatmeester £1,000 in plaats van £900, zijn vice do, £800 in plaats van £750 krijgt, en over het geheel het personeel heel wat meer bekomt, al te samen £1,218. Voor het inspekteeren der buitenkassen, waar een nieuwe assistent inspekteur voor is aangesteld, is £555 meer noodig, voor het departement van den agent generaal, die zelf van £1,700 op £2,000 verhoogd is, £886, daarbij ... £250 voor een migratie agent. Verminderingen op een aantal volgende posten, maar evenwel £23,458 meer op posterijen, waaronder £1,000 voor Sir Sidney Shippard. Voor de douane een vermeerdering van £9,820, maar die brengt trouwens heel wat meer op. Voor het postwezen £16,034, het telegraafwezen, waar zoo als het in de troebele tijd wegens het groote gebruik veel vernieuwing noodig was, £41,235 vermeerdering. Voor vervoer der post £5,900 meer, meest wegens Bechuanaland.

De procureur generaal krijgt een assistent, die door een wet moet worden mogelijk gemaakt, en £1,200 kosten zal. De secretaris krijgt een dergelijke verhooging als de "second in command" in de beide volgende departementen, en het personeel wordt zoo vergroot dat er, buiten het traktement van den assistent, £1,174 meer noodig zal zijn. De rechterstraktementen worden vergroot; dat van den hoofdrechter tot £2,500 (zonder de £500 als president van den wetgevende raad), die van de andere rechters aan de Kaapstad en de rechters presidenten tot £2,000, en die van de andere rechters te Grahamsstad en Kimberley tot £1,750, maar de toelagen te Kimberley worden afgeschaft. De geheele verhooging op de hooge hoven bedraagt £5,654; die op de registratie van akten, waar Vrijburg een apart kantoor voor heeft, £803; die voor magistraatshoven, enz., ook al ten deele om Bechuanaland, £15,498. De magistraat aan de Kaapstad krijgt £100 meer en brengt het dus tot £1,050. Voor politie is een rake vermeerdering, £42,[illegible]94.

Verder openbare werken. Voor het kantoor slechts £274 vermeerdering. Ziet men slechts £1,000 voor aanvoer van landverhuizers, dan doet zich de vraag voor waarom, in hoofdstuk 1, die emigratie agent? Voor den hoofd inspekteur van openbare werken is een vermeerdering van £1,659 op zijn kantoor, waar ook de traktementen der lieden aan de lichthuisen toe behooren. Op werken en gebouwen is een verhooging van £21,737. Dat voor gouvernementshuis en het zomerverblijf van zijn excellentie maar eventjes £3,850 betaald wordt, dat's oud maar steeds ijsbaarlijk. Onder de aparte posten zijn een eerste helft van £6,000 voor politie kaserne te Port Elizabeth, 3,500 voor openbare gebouwen te Tarkastad, £9,000 voor do. te Uitenhage, £4,500 voor do. te Kokstad, en £11,100 voor openbare gebouwen in Pondoland. Bechuanaland geeft slechts £4,000 vermeerdering. Wegen en bruggen slechts ten deele net op nieuw stemmen, voor werken reeds vroeger begonnen, en £7,000 om Tueskloof te voltooien doet ons reeds nu denken aan de lansen die door de heeren Hutton en Le Roux zullen gebroken worden. Herschel krijgt, naast het gewone onderhoud der wegen, over de £8 000 voor eenige nieuwe, waaronder een van Moshesh's Nek naar Palmietfontein. Kimberley en Barkly West krijgen, naar het pondspondsgewijze beginsel, £3,000 voor een hoofdweg; Komgha £6,000 voor den Keiweg en £1,000 voor een afwijking. Robertson krijgt £2,000 voor een weg over Oudeberg, waar de afdeelingsraad slechts £500 bij betaalt. Voor den Keiweg wordt ook Stutterheim met £2,500 begunstigd. Willowmore krijgt, pondspondsgewijs, £1,500 voor een weg van Steytlerville naar Barroe. Voor het openen van Bechuanaland wordt £5,000, voor dat van Pondoland £2,000 gegeven. Voorts vermelden wij nog £300 voor een weg aan Ribbokskasteel naar Louwsdrog, pondspondsgewijs, en £225 die Stellenbosch voor Sir Lowry's pas krijgt. In de Transkei schijnt het geheele onderhoud der wegen, £5 000, door de regeering betaald te worden. Om een Fort Bowkerbrug in Albany te voltooien staat £10,500 op de begrooting; voor het bouwen van een over Kraairivier te Aberdeen £2,400. Oost Londen krijgt, op het pondspondsgewijze beginsel, £5,000 voor een brug over de Kweiegha; aan George schijnt een over Touwsrivier (£3,850) present te worden gedaan, aan de Knysna een over de Homtini (£4400). De Paarl krijgt £3,000 voor een brug bij Franschhoek, waar de afdeelingsraad de toegangen toe zal maken. Dit zijn de duurste nieuwe bruggen in de Kolonie; in de Transkei worden er heel wat gemaakt of begonnen, onder anderen een van £11,000 over de Tsitsa. De geheele verhooging op wegen en bruggen is £34,858. Onder gemengde diensten duikt nog eenmaal zijn excellentie op, met £600 voor zijn buitenplaats en £500 voor zijn tuin. Op waterwerken is een vermindering, maar daar zal voor gezorgd worden als de regeering met haar nieuwe plannen voor den dag komt. Voor onderhoud en exploitatie van spoorwegen is de vermeerdering £244 405.

Eindelijk landbouw. De secretaris krijgt £900 in plaats van 800. Nieuw is de zee bioloog met £500; dat er op het personeel van het departement een vermeerdering van £21,923 is komt meerendeels door de brandziektewet. Op gemengde diensten is een vermindering van £3 700; op kroonbosschen en plantages een vermeerdering van £1,390, waartegenover weder op besproeiing een vermindering van £1,108 staat. Op het departement van den landmeter-generaal is een verhooging van £621, op de hierbij gerekende gemengde diensten een van £778, en hiermee zijn wij de begrooting door.

HANDEL EN NIJVERHEID

SPOORWEGONTVANGSTEN.

Spoorwegontvangsten voor de week geeindigd 3 Mei:—

Stelsel.	Passagier £	Pakketten enz. £	Mails, Telegrafen, enz. £	Goederen en Mineralen £	Levende Have £	Totaal. £
Westelijk ...	9,817	985	470	10,366	1291	†23,329
Middellands.	2,905	874	833	41,143	8[illegible]	†45,593
Oostelijk ...	3,039	163	135	1[illegible],334	575	†21,244
Noordelijk	5,[illegible]84	72	195	3,5[illegible]3	616	10,059
Totaal ...	20,913	159[illegible]	1 3[illegible]	72,382	4,214	100,[illegible]87
" ...	14,791	1245	1061	46,738	2,4[illegible]0	66,215

Materiaal-vervoer: Westelijk, 1894, nil; 1895, nil; middellandsch 1894, nil; 1895, nil; oostelijk, 1894, nil, 1895, nil; noordelijk, 1894, nil; 1895, nil; totaal, 1894, nil; 1895, nil.

† Deze cijfers zijn de totalen van de boekingen van de verschillende stations, zonder verdeeling tusschen de stelsels, en worden veranderd als zulke verdeeling plaats heeft. Zij zijn onderworpen aan verandering bij verdeeling van de opbrengst tusschen de Koloniale, Vrijstaatsche, Transvaalsche en Bechuanalandsche lijnen.

Het aandeel van de Nederlandsche en Bechuanalandsche spoorwegmaatschappijen en den Oranje Vrijstaat kan ongeveer gesteld worden op £16,500.

VERKOOPING VAN VASTGOED.

Een huis van den heer Obree in Buitengracht is voor £1,625, een in Nieuwland van den heer Gaisford voor £900, en een paar huizen van den heer Ketteringham bij de Sterrewacht voor £500 verkocht, alles door bemiddeling van den heer J. T. Hosking, Groenteplein.

INVOERRECHTENONTVANGSTEN.

De invoerrechtenontvangsten voor de Kolonie gedurende de maand eindigende 30 April 1895 en 1896 waren als volgt:—

	1895.	1896.
Kaapstad ...	£50,374	£55,584
Port Nolloth ...	1,778	[illegible]
Simonsstad ...	77	[illegible]
Mosselbaai ...	2,556	2,[illegible]4
Knysna ...	115	[illegible]42
Port Elizabeth ...	54,821	7[illegible],536
Port Alfred ...	—	85
Oost Londen ...	20,798	33,[illegible]1
St. John's ...	[illegible]7	2[illegible]4
Kimberley ...	1,330	1,465
Hancock's Drift ...	—	—
Umzimkulu ...	245	350
Kokstad ...	640	411
Webster's Drift ...	233	167
Mafeking ...	—	—
Totaal ...	£132,567	£178,575
Vermeerdering ...	£46,008.	